

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Sportovní potápění v nabídce českých cestovních
kanceláří**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Miroslava Navrátilová

Zpracovala:

Veronika Matějčková

PRAHA, 2007

Název práce: Sportovní potápění v nabídce českých cestovních kancelářů.

Title: Scuba diving offered by Czech travelling agencies.

Cíle práce: Představení potápění s přístrojem. Průzkum nabídky trhu cestovního ruchu v ČR v této oblasti. Návrh vlastních zájezdů zaměřených na potápění.

Goals of the project: Introduction into scuba diving. The research of tourist trade in the Czech Republic in this specific segment. An example of the type of scuba diving package tours that I prepared.

Metody práce: popisná analýza, dotazování, pozorování

Methods of the project: descriptive analysis, questioning, observation

Výsledky: Souhrnná analýza nabídek potápěčských zájezdů na trhu cestovního ruchu v ČR. Vytvoření dvou realizovatelných zájezdů pro potápěče.

Results: Summary analysis of the types of scuba oriented package tours on offer by Czech travel agencies. Creation of two feasible tours for scuba divers.

Klíčová slova: cestovní ruch, cestovní kancelář, cestovní agentura, zájezd, potápění

Key words: travel industry, travel agency, tour, scuba diving

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala především Ing. Miroslavě Navrátilové za vedení, odbornou pomoc a vstřícnost při tvorbě této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří se na tvorbě mé práce přímo či nepřímo podíleli.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně s použitím zdrojů uvedených v seznamu.

Veronika Matějčková

OBSAH

OBSAH.....	1
1 ÚVOD.....	3
2 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE.....	5
3 TEORETICKÁ ČÁST	6
3.1 Definice pojmu cestovní ruch	6
3.2 Typologie cestovního ruchu	7
3.2.1 Formy cestovního ruchu.....	7
3.2.1.1 Základní formy cestovního ruchu.....	7
3.2.1.2 Specifické formy cestovního ruchu	8
3.2.2 Druhy cestovního ruchu.....	10
3.3 Charakteristika základních složek cestovního ruchu.....	12
3.3.1 Účastník cestovního ruchu	12
3.3.2 Rekreační prostor	13
3.3.3 Materiálně - technická základna cestovního ruchu	14
3.4 Subjekty poskytující služby cestovního ruchu.....	15
3.4.1 Zákonné vymezení cestovní kanceláře a cestovní agentury.....	15
3.4.1.1 Definice cestovní kanceláře.....	15
3.4.1.2 Definice cestovní agentury	16
3.4.2 Klasifikace cestovních kanceláří a agentur	18
3.4.3 Služby poskytované cestovními kancelářemi	19
3.5 Zájezdová činnost cestovních kanceláří	20
3.5.1 Rozdělení zájezdů	21
3.5.2 Produkt cestovní kanceláře	22
3.5.3 Tvorba produktu cestovní kanceláře - zájezdu.....	22
3.6 Trh cestovního ruchu	26
3.7 Cestovní ruch jako ekonomické odvětví.....	27
3.7.1 Ekonomické přínosy cestovního ruchu v České republice.....	28
3.7.2 Statistika cestovního ruchu	29
3.7.2.1 Satelitní účet cestovního ruchu.....	30
3.8 Potápění s přístrojem	32
3.8.1 Obecná charakteristika potápění	32
3.8.1.1 Základní vybavení potřebné k potápění.....	33
3.8.2 Stručná historie potápění s přístrojem.....	34
4 METODOLOGICKÁ ČÁST.....	36
4.1 Popisná analýza	36
4.2 Dotazování	36
4.3 Pozorování	37

5	ANALYTICKÁ ČÁST	39
5.1	Aktivní dovolená.....	39
5.2	Charakteristika výjezdového cestovního ruchu.....	39
5.3	Potápění jako aktivita vhodná pro trh cestovního ruchu	43
5.4	Průzkum nabídek trhu cestovního ruchu v ČR.....	44
5.5	Shrnutí.....	49
6	PROJEKTOVÁ ČÁST	50
6.1	Návrh zájezdu: Potápěčské safari v Rudém moři	50
6.1.1	Rudé moře.....	50
6.1.2	Egypt.....	51
6.1.3	Charakteristika zájezdu.....	52
6.1.4	Trasování zájezdu	52
6.1.4.1	Stanovení programu zájezdu (manuál zájezdu).....	53
6.1.5	Kalkulace ceny zájezdu.....	59
6.1.6	Shrnutí.....	60
6.2	Návrh zájezdu č. 2: Alpská jezera v Rakousku a potápění v proudu na řece Traun	61
6.2.1	Charakteristika zájezdu.....	61
6.2.2	Program zájezdu a popis potápěčských lokalit	61
6.2.3	Ubytování.....	64
6.2.4	Stravování.....	65
6.2.5	Doprava.....	65
6.2.6	Potápěčská základna	66
6.2.7	Kalkulace ceny zájezdu.....	66
6.2.8	Zajištění služeb u dodavatelů a placení služeb.....	67
6.2.9	Shrnutí.....	67
7	ZÁVĚR	68
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ	70
8.1	Seznam použité literatury	70
8.2	Seznam dalších zdrojů a citací	71
9	SEZNAM PŘÍLOH	74
10	PŘÍLOHY	75

1 ÚVOD

Cestovní ruch obecně je významným ekonomickým a sociálním fenoménem dnešní moderní doby a to jak u nás, tak ve světě, jak z pohledu jednotlivce, tak z pohledu celé společnosti. Cestování se stalo běžnou součástí života většiny obyvatel ekonomicky vyspělých zemí. Proč se ale těší takové oblibě?

Lidé mají přirozenou touhu objevovat a poznávat, zároveň však v dnešní, často hektické době, stále více pociťují potřebu rekreace a odpočinku. Cestování je ideálním řešením. Nabízí nám možnost oddechu, poznávání dalších nových a nových míst a obohacuje nás o zážitky a zkušenosti, díky kterým pak poznáváme sami sebe. Cestování má nesčetně podob a záleží jen na každém jednotlivci, pro kterou se rozhodne.

V poslední době se i u nás rozvíjí trend aktivní dovolené, kdy lidé tráví svůj volný čas určený k rekreaci sportem. Podle mého názoru je takové spojení odpočinku, poznávání a zábavy s prožitky ideálním způsobem relaxace, ať už psychické nebo fyzické, a tedy i ideálním typem dovolené. Počet lidí, kteří se v dnešní době rozhodnou strávit dovolenou aktivním způsobem každoročně stoupá.

Rekreační přístrojové potápění (scuba diving) je jedním ze sportů, který skvěle splňuje podmínky pro provozování během aktivní, tedy sportovně zaměřené dovolené. Možná právě proto je jedním z nejrychleji se rozvíjejících druhů rekreačních aktivit na celém světě. Potápění není fyzicky nikterak namáhavé a je možné je provozovat v každém věku. Nabízí odpočinek a to především psychický, protože každý výlet pod vodní hladinu je výletem do světa ticha a klidu, který zároveň přináší nevšední a stále nové zážitky.

Domnívám se, že všechny tyto faktory společně by mohly zapůsobit na nabídku trhu cestovního ruchu, konkrétně na subjekty na tomto trhu. Vzhledem k tomu, že jsem nikde nenalezla souhrnné informace o této oblasti, tedy o zájezdech s potápěním v nabídce cestovních kanceláří, rozhodla jsem se tomuto

tématu věnovat ve své diplomové práci. V teoretické části se budu zabývat cestovním ruchem samotným, v části analytické pak průzkumem současné situace na straně nabídky trhu cestovního ruchu. Poté se v části projektové pokusím samostatně navrhnout dva realizovatelné zájezdy, specializované na potápění.

2 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Cílem této diplomové práce je:

1. Představit možnosti využití sportovní aktivity potápění s přístrojem v rámci nabídky trhu cestovního ruchu.
2. Analyzovat současnou nabídku trhu cestovního ruchu v České republice, zaměřenou na zájezdy s potápěním.
3. Navrhnout dva různé, uskutečnitelné typy zájezdů pro potápěče.

Při zpracování práce se zaměřím především na analýzu dostupných zdrojů, jak v tištěné, tak v elektronické podobě, dále pak na neformální rozhovory s lidmi pohybujícími se v oblasti potápění a v oblasti cestovního ruchu.

Hlavní cíle této práce zahrnují následující dílčí úkoly:

1. Definovat a specifikovat pojem cestovní ruch.
2. Definovat subjekty a služby cestovního ruchu.
3. Představit sport potápění s přístrojem.
4. Analyzovat aktuální situaci v nabídce cestovního ruchu v České republice.
5. Navrhnout 2 realizovatelné zájezdy s potápěním v zahraničních destinacích.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Definice pojmu cestovní ruch

Jak jsem se zmínila již v úvodu, cestovní ruch patří mezi významné ekonomické a sociální jevy současné moderní společnosti. Přesně vymezit samotný pojem cestovní ruch je ale velmi obtížné. V minulých letech bylo učiněno již mnoho pokusů o jednoznačnou definici, proto dodnes v odborné literatuře nacházíme různá vysvětlení, která jsou více či méně výstižná.

Podrobnější vědecké zkoumání cestovního ruchu je patrné již začátkem minulého století. V té době zde byla snaha o odlišení pojmu cestovní ruch a širšího pojmu cestování. Prvním, kdo poukázal na ekonomické aspekty cestovního ruchu, byl roku 1910 Hermann von Schullard. Považoval cestovní ruch za „soubor operací zejména ekonomického charakteru, které se přímo vztahují na vstup, pobyt a pohyb cizinců vně i uvnitř určité země, města nebo regionu“. Švýcarští profesori W. Hunziker a K. Krypt vydali v roce 1942 knihu Všeobecná nauka cestovního ruchu (Grundriss der Allgemeine Fremdenverkehrslehre), v níž prezentovali základy moderní, tzv. švýcarské školy cestovního ruchu, která sloužila pro rozvoj vědy i praxe. Cestovní ruch definovali jako „soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalý pobyt nebo výkon výdělečné činnosti“. Tato definice se stala východiskem pro další zkoumání CR v Evropě. Profesor C. Kaspar definoval cestovní ruch v roce 1975 takto: „Souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z cestování a nebo pobytu osob, přičemž místo pobytu není hlavním, ani trvalým místem bydlení nebo zaměstnání“. Jeho definice se v 80. letech minulého století stala oficiální definicí Mezinárodního sdružení vědeckých pracovníků cestovního ruchu (AIEST – Association Internationale d’Experts Scientifique du Tourisme).

(3)

V roce 1991 se v kanadské Ottawě konala konference Světové organizace cestovního ruchu (WTO – World Tourism Organizations), jíž se zúčastnilo 250 představitelů organizací, vládních úřadů a akademií z 91 zemí světa a na které došlo k následujícímu vymezení pojmu cestovního ruchu: „Cestovní ruch (angl.

Tourism) je činnost osoby, která cestuje ve volném čase na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího 6 měsíců) do místa mimo její trvalé bydliště, a to za jiným účelem, než je vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě“. Výdělečná činnost není v navštíveném místě založená na trvalém nebo přechodném pracovním poměru, ale to nevyklučuje služební, obchodní a podobné cesty s pracovní motivací hrazené z titulu pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště anebo firmy. Definice WTO vylučuje z cestovního ruchu cestování v rámci místa trvalého bydliště, pravidelné cesty do zahraničí, dočasné přestěhování se za prací a dlouhodobou migraci. (22)

V dnešní době můžeme i u nás stále častěji slyšet termín turismus. Tento termín je považován za synonymum k pojmu cestovní ruch a je téměř identicky používán hlavními světovými jazyky (anglicky – tourism, německy - Tourismus, francouzsky- tourisme, španělsky a italsky – turismo, rusky - туризм). (3)

3.2 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch se v praxi projevuje v různých formách a druzích. Odborná literatura nejčastěji charakterizuje CR z hlediska forem, kdy jsou pro členění směrodatné motivy účasti lidí na cestovním ruchu a z hlediska druhů, které berou v úvahu samotný způsob realizace CR.

3.2.1 Formy cestovního ruchu

Členíme-li cestovní ruch na určité formy, jde většinou pouze o obchodní, pracovní nebo propagační označení, které používají především cestovní kanceláře. Formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých potřeb účastníka. Tyto potřeby mají různý charakter a odlišují se od jiných potřeb několika specifickými znaky. Jednotlivé formy CR obvykle kladou zvláštní požadavky na způsob realizace a zabezpečení služeb, tzn. především na rozsah a kvalitu služeb. (3)

3.2.1.1 Základní formy cestovního ruchu

- **Rekreační cestovní ruch (recreation):** Jeho cílem je uskutečňování odpočinkových aktivit ve volném čase. Kromě pasivního odpočinku a nabírání

fyzických a psychických sil člověka bývá spojen s aktivním pobytem v přírodě, sportem a koníčky. Má podobu individuální nebo rodinné rekreace, kterou si jeho účastníci organizují sami ve vlastních nebo pronajatých zařízeních, nebo organizovanou formou ve veřejnosti přístupných zařízeních cestovního ruchu. Specifickou formou zejména v ČR je tzv. „druhé bydlení“, tj. pobyty na chatách a chalupách využívaných k víkendovým pobytům i trávení dovolené.

- **Kulturně-poznávací cestovní ruch (cultural tourism):** Umožňuje uspokojování duchovních potřeb lidí, kteří jsou motivováni možnostmi poznávání kulturního dědictví, kultury, zvyků a tradic dané země a jejích obyvatel. Plní významnou výchovně - vzdělávací funkci a přispívá k rozšíření rozhledu obyvatelstva.

- **Sportovně-turistický cestovní ruch (sport tourism):** Jedná se o krátkodobé i dlouhodobé pobyty ve vhodném přírodním prostředí, se sportovní náplní a s cílem udržet a posílit kondici člověka. Dále se dělí na horskou turistiku, cykloturistiku, vodní a pěší turistiku. Patří sem i pasivní podoba sportovního cestovního ruchu, tzn. cesty diváků na různé sportovní akce (např. Olympijské hry, Mistrovství světa apod.).

- **Zdravotní cestovní ruch (health tourism):** Jeho hlavním důvodem jsou cesty do lázní nebo rekreačních center, za účelem zlepšení zdravotního stavu pomocí různých léčebných procedur, ale i z důvodu pobytu v příznivém prostředí jako jsou moře, hory nebo lesy. V rámci zdravotního cestovního ruchu odlišujeme **cestovní ruch lázeňský (spa tourism)**, který je specifický pobytem v lázních s léčebnou nebo zdravotně - preventivní činností pod odborným zdravotním dohledem. (3)

3.2.1.2 Specifické formy cestovního ruchu

- **Přírodní cestovní ruch:** Motivací jeho účastníků je pobyt v přírodě a její poznávání (rezervace, národní parky, místa vzdálená od civilizace, atd.).

- **Ekoturismus** je takový pobyt v přírodě (např. v CHKO, NP), který nenarušuje přirozené prostředí a chrání přírodní hodnoty. Dovoluje provozování takových aktivit, jako je pěší turistika, pozorování živočichů a rostlin, veslování, fotografování.

- **Venkovský cestovní ruch:** Vícedenní pobyty s rekreačními aktivitami na venkově, jako je jízda na kole, na koni nebo pěší turistika. Dominantním motivem účasti je pobyt v přírodním prostředí. Je založen na principech trvale udržitelného rozvoje a vychází ze zájmu o ochranu životního prostředí.

- **Agroturistika** je typem venkovské turistiky. Představuje především rekreační nebo turistické pobyty ve venkovském prostředí, obvykle na rodinných farmách, kde turisté poznávají venkovský život v blízkém kontaktu s přírodou. Pobyt je často spojen s dalšími aktivitami (jezdecktví, rybaření, cykloturistika apod.) nebo s přímou účastí na zemědělských činnostech.

- **Ekoagroturistika** je další typ venkovské turistiky, konkrétně se jedná o pobyty na ekologicky hospodařících farmách.

- **Chataření a chalupaření** je typickou formou venkovského cestovního ruchu pro Českou republiku.

- **Vzdělávací cestovní ruch:** Jeho hlavním motivem je vzdělání a poznávání, získávání různých znalostí a dovedností (výuka jazyků, sportovní disciplíny, získání podrobných informací o historických, přírodních a kulturních místech). Tato oblast CR je do budoucna velmi perspektivní.

- **Cestovní ruch spojený s profesními motivy:** Tento typ cestovního ruchu neprobíhá ve volném čase jeho účastníků.

- **Kongresový cestovní ruch** se řadí do skupiny cest, jejichž motivem jsou pracovní aktivity, jedná se o tématicky vymezený produkt cestovního ruchu,

který probíhá převážně v pracovním čase účastníků a jejich cesta souvisí s jejich profesní činností nebo zájmy.

- o **Incentivní cestovní ruch:** Management podniků využívá incetivní cesty k motivaci zaměstnanců a k jejich stimulaci k pracovnímu výkonu (někdy bývá označován jako stimulační CR). Jeho nejčastější formou je pobyt zaměstnanců placený organizací za odměnu, nebo v souvislosti s posilováním vztahu zaměstnanců k vlastní organizaci, slouží také k posílení vztahů mezi zaměstnanci (tzv. „teambuilding“).

- o **Cestovní ruch veletrhů a výstav:** V tomto případě je cílem účastníků cestovního ruchu návštěva veletrhů, výstav, apod.

- **Náboženský (poutní) cestovní ruch:** Motivem cest je návštěva poutních míst, církevních památek a událostí.

Odborná literatura rozlišuje i další specifické formy cestovního ruchu, jako např: dobrodružný CR, lovecký CR, mototuristický CR, zážitkový CR, nákupní CR a další. (3)

3.2.2 Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu rozdělujeme podle různých hledisek:

Podle místa realizace, kdy se místem realizace rozumí stát (území, na kterém cestovní ruch probíhá):

- domáci cestovní ruch, při němž jeho účastníci nepřekračují státní hranice své vlastní země,

- zahraniční cestovní ruch, který zahrnuje příjezdy a výjezdy za hranice příslušného státu, ten se z hlediska vztahu k národnímu hospodářství dále dělí na:

- o příjezdový cestovní ruch (aktivní zahraniční CR, incoming) - jde o příjezdy a pobyt zahraničních návštěvníků (cizinců) do dané země,

- o výjezdový cestovní ruch (pasivní zahraniční CR, outgoing) - znamená pro daný stát výjezdy (vycestování) vlastních občanů do zahraničí a jejich pobyt v zahraničí,
- o tranzitní CR, který představují průjezdy zahraničních účastníků CR přes území určitého státu, aby dosáhli cíle své cesty ve státě jiném.

Podle způsobu financování (z jakých zdrojů je cestovní ruch financován):

- volný cestovní ruch (komerční) – účastníci si svoji účast hradí pouze ze svých příjmů a o účasti se svobodně rozhodují,
- vázaný cestovní ruch (sociální) – účast je plně hrazena nebo doplňována ze společenských fondů za předpokladu splnění určitých podmínek (zaměstnání nebo členství v určité organizaci, doporučení lékaře apod.). Zahrnuje např. částečně lázeňské léčení, dřívější podnikovou rekreaci, dětskou letní rekreaci. Je projevem určité sociální politiky společnosti.

Podle způsobu a organizace zabezpečení služeb cestovního ruchu:

V tomto případě mluvíme o neorganizovaném CR, kdy si vše potřebné zařizuje účastník sám a služeb cestovních kanceláří využívá jen částečně nebo o organizovaném CR, kdy cestu a pobyt účastníka zajišťuje organizace (většinou CK). (3)

Podle příslušnosti účastníků ke skupině:

Rozlišujeme individuální cestovní ruch, kdy účastník cestuje sám nebo jen se členy své rodiny a skupinový cestovní ruch, kdy cestuje skupina účastníků, kteří se znají. Zpravidla jde o kolektiv jednoho podniku, školy či zájmového sdružení.

Podle délky pobytu:

CR můžeme také rozdělit podle délky pobytu na krátkodobý cestovní ruch, tzn. do tří přenocování a dlouhodobý cestovní ruch, což je více než 3 přenocování, ale ne více než 6 měsíců v domácím CR a ne více než 1 rok v zahraničním CR.

Podle dopadu na životní prostředí:

- měkký cestovní ruch, který minimálně narušuje přirozené prostředí v navštíveném místě a snaží se co nejvíce využívat místních zdrojů (agroturismus, ekoturismus).
- tvrdý cestovní ruch, který působí výrazné změny v původním životním prostředí, nebere ohled na místní tradice a maximálně využívá všechny zdroje daného místa.

Další dělení je možné z hlediska věku účastníků, použitého dopravního prostředku, ročního období realizace, způsobu ubytování, převažujícího místa pobytu a podobně. (3)

3.3 Charakteristika základních složek cestovního ruchu

V cestovním ruchu rozlišujeme jeho tři základní složky: účastník cestovního ruchu, rekreační prostor a materiálně - technická základna. Tyto pojmy jsou v teorii CR velmi často používané, proto je potřeba si je správně definovat.

3.3.1 Účastník cestovního ruchu

Podle definice statistické komise Společnosti národů z roku 1937 (existovala do roku 1946, kdy byla nahrazena OSN) jsou za účastníka cestovního ruchu pokládány osoby, které cestují na dobu delší než 24 hodin do jiné země než je země jejich trvalého pobytu, a to:

- pro zábavu, za účelem vyřízení rodinných záležitostí a pro zlepšení zdravotního stavu,
- aby se zúčastnily různých akcí, které mají vědecký, administrativní, náboženský, sportovní charakter apod.,
- za vyřizováním určitých záležitostí (i obchodních).

Tato definice ale nebyla přijata všemi státy světa, což dodnes působí problémy v celkové statistice světového cestovního ruchu.

Podle závěrů mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu v Ottawě z roku 1991 jsou účastníky cestovního ruchu zahrnutými do statistik CR stálý obyvatel, návštěvník, turista a výletník. (11)

Stálý obyvatel (rezident) v domácím CR je osoba, která žije alespoň 6 po sobě následujících měsíců v jiném místě před příchodem do jiného místa na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním CR je to osoba, která žije v zemi alespoň jeden rok před příchodem do jiné země na kratší dobu než jeden rok. Jde tedy o občany státu a cizince splňující tato kritéria.

Návštěvník (visitor) je osoba, která v domácím CR cestuje na jiné místo v zemi svého trvalého bydliště na kratší dobu než 6 měsíců. V zahraničním CR cestuje do jiné země na dobu nepřesahující jeden rok s tím, že hlavní účel cesty je v obou případech jiný než výkon výdělečné činnosti.

Turista (tourist) je osoba, která v zahraničním CR splňuje kritéria návštěvníka. Účast turistů na cestovním ruchu je spojena minimálně s jedním přenocováním. Z hlediska délky pobytu se přitom rozlišuje turista na dovolené (holiday maker), který pobývá na daném místě více než určený počet nocí nebo dní a krátkodobě pobývajícím turistu (short-term tourist), který cestuje na dobu nepřekračující určený počet nocí nebo dní, ale zahrnuje pobyt alespoň s jedním přenocováním.

Výletník (excursionist, some-day visitor) je návštěvník, který necestuje na kratší dobu než 24 hodin s tím, že přenocuje v navštíveném místě. (11)

Stručně řečeno, základními charakteristikami jednotlivých modifikací účastníka cestovního ruchu z hlediska statistiky je změna místa běžného životního prostředí, tedy trvalého bydliště, dočasnost cestování a pobytu a nevýdělečná činnost během účasti na cestovním ruchu.

3.3.2 Rekreační prostor

Kategorií rekreační prostor v cestovním ruchu obvykle nazýváme určité geograficky menší území s příznivými a relativně stejnými přírodními podmínkami, které nejsou narušeny negativními vlivy průmyslové a zemědělské činnosti (a pokud jsou, tak minimálně) a které umožňují realizaci aktivit cestovního ruchu.

Je možné rozlišovat dvě podmínky rekreačního prostoru, a to podle postavení a možností využívání v CR. Jsou to základní funkce cestovního ruchu (sportovně - rekreační, léčebná, kulturně společenská apod.) a jeho společenský význam.

Funkce rekreačního prostoru jsou podmíněny vnitřními základními krajinnými faktory, zejména morfologickými, klimatickými, hydrologickými a biologickými, které určují charakter rekreačního prostoru a umožňují rozlišovat rekreační prostor určitých typů.

Společenský význam rekreačního prostoru souvisí s určitými podmínkami mimo jeho hranice, zejména s polohou tohoto prostoru, ve vztahu k napojení na dopravní síť, k hustotě osídlení a charakteru rozmístění hospodářské činnosti. V závislosti na působení těchto faktorů rozlišujeme rekreační prostor místního, oblastního a celostátního, resp. mezinárodního společenského významu. V České republice má většina rekreačních prostorů místní společenský význam. (11)

3.3.3 Materiálně - technická základna cestovního ruchu

Pro zabezpečení služeb, které uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu jsou nezbytné určité věcné prostředky. Tyto prostředky tvoří materiálně - technickou základnu CR, která má význam pro funkční využití potenciálu krajiny pro cestovní ruch, který je cílem účasti na cestovním ruchu a pro tvorbu a realizaci zboží a služeb účastníkům cestovního ruchu.

Z hlediska věcného zahrnuje materiálně - technická základna budovy a stavby (hotely a jiná ubytovací zařízení, stravovací zařízení, sportovní zařízení, parkoviště atd.), stroje a zařízení (energetická, hnací a technologická zařízení), dopravní prostředky (pro dopravu účastníků cestovního ruchu a jejich zavazadel), předměty postupné spotřeby (předměty a inventář k zabezpečení zejména realizačních funkcí v CR).

Vzhledem k tomu, že cestovní ruch je závislý na mnoha odvětvích, rozlišujeme vlastní materiálně - technickou základnu CR tj. taková základna, která byla vybudována výlučně nebo převážně pro cestovní ruch. Dále pak materiálně - technickou základnu využívanou pro cestovní ruch, která zahrnuje zařízení pořizovaná původně k jinému hlavnímu účelu, která jsou však v určitém rozsahu využívána i účastníky cestovního ruchu.

Do materiálně - technické základny cestovního ruchu obvykle nepatří kulturně - historické objekty a památky, které uspokojují cílové potřeby účastníků cestovního ruchu a hmotné prostředky v soukromém vlastnictví obyvatelstva (např. rekreační chaty, chalupy, stany, karavany), které uspokojují pouze potřeby jejich vlastníků. (11)

3.4 Subjekty poskytující služby cestovního ruchu

Důležitou součástí materiálních předpokladů cestovního ruchu a jeho materiálně - technické základny je soustava podniků cestovního ruchu, představovaná v současné době jak fyzickými, tak právníckými osobami. Obecně lze za podnik cestovního ruchu považovat takový subjekt, jenž přímo prodává spotřebitelům zboží a služby a uspokojuje speciální potřeby účastníků cestovního ruchu. Jsou to např. ubytovací podniky, stravovací podniky, dopravní podniky, podniky provozující sportovně rekreační zařízení nebo podniky, které zprostředkovávají cestovní služby. Právě poslední jmenované, mají mimořádně důležité postavení. Předmětem jejich činnosti je zprostředkování, organizování a zajišťování služeb podmiňujících a umožňujících účast obyvatelstva na cestovním ruchu. (11)

3.4.1 Zákonné vymezení cestovní kanceláře a cestovní agentury

Definici pojmů cestovní kancelář a cestovní agentura a vymezení jejich činnosti uvádí zákon č. 159/1999 Sb., ze dne 30. června 1999, o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3.4.1.1 Definice cestovní kanceláře

Dle §2 je provozovatelem cestovní kanceláře (dále jen cestovní kancelář) podnikatel, který je na základě koncese oprávněn organizovat, nabízet a prodávat zájezdy. Cestovní kancelář je také osoba, která má v době podpisu cestovní smlouvy sídlo, nebo místo podnikání v jiném členském státě Evropské unie nebo v jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor než je Česká republika (dále

jen cestovní kancelář usazená na území jiného státu). Cestovní kancelář usazená na území jiného státu musí podnikat na základě oprávnění tohoto státu k provozování cestovní kanceláře a musí mít sjednané pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, nebo být jinak pro tento případ zajištěna, alespoň v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

V rámci živnosti podle odstavce 1 může cestovní kancelář rovněž:

a) Nabízet a prodávat jednotlivé služby cestovního ruchu.

b) Organizovat kombinace služeb cestovního ruchu a nabízet je a prodávat jiné cestovní kanceláři za účelem jejího dalšího podnikání.

c) Zprostředkovávat prodej jednotlivých služeb cestovního ruchu pro jinou cestovní kancelář nebo cestovní agenturu, případně pro jiné osoby (dopravce, pořadatele kulturních, společenských a sportovních akcí apod.).

d) Zprostředkovávat prodej zájezdu pro jinou cestovní kancelář: cestovní smlouva v těchto případech musí být uzavřena jménem cestovní kanceláře, pro kterou je zájezd zprostředkováván.

e) Prodávat věci související s cestovním ruchem, zejména vstupenky, mapy, plány, jízdní řády, tištěné průvodce a upomínkové předměty. (30)

3.4.1.2 Definice cestovní agentury

Podle § 3 je provozovatelem cestovní agentury (dále jen "cestovní agentura") podnikatel, který je oprávněn na základě ohlášení vázané živnosti provozovat činnost v rozsahu uvedeném v § 2 odst. 2 písm. a) až d).

Cestovní agentura nesmí zprostředkovávat prodej zájezdu podle § 2 odst. 2 písm. d) pro subjekt, který není cestovní kancelář ve smyslu § 2 odst. 1.

V rámci živnosti podle odstavce 1 může cestovní agentura rovněž prodávat věci související s cestovním ruchem, zejména vstupenky, mapy, plány, jízdní řády, tištěné průvodce a upomínkové předměty.

Kromě povinností podle zvláštního právního předpisu je cestovní agentura rovněž povinna označit provozovnu a propagační a jiné materiály určené zákazníkovi slovy „cestovní agentura“, pokud toto označení neobsahuje již obchodní firma.

Cestovní agentura je dále povinna:

a) v propagačních, nabídkových a jiných materiálech, včetně jejich elektronických forem, vždy informovat, pro kterou cestovní kancelář je prodej zájezdu zprostředkováván,

b) před uzavřením cestovní smlouvy předložit zájemci o uzavření cestovní smlouvy (dále jen "zájemce") na jeho žádost k nahlédnutí doklad o pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, pro kterou zprostředkovává prodej zájezdu,

c) před zahájením zprostředkování prodeje zájezdů pro cestovní kancelář usazenou na území jiného státu bezodkladně informovat o této skutečnosti Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen ministerstvo), a to včetně údajů o rozsahu pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře nebo jiné formy zajištění těchto zájezdů,

d) při zprostředkování prodeje zájezdu pro cestovní kancelář usazenou na území jiného státu předložit zájemci na jeho žádost k nahlédnutí opis oprávnění k provozování cestovní kanceláře včetně jeho úředně ověřeného překladu a informovat zájemce o rozsahu pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře nebo jiné formy zajištění těchto zájezdů,

e) při zprostředkování prodeje zájezdu prostřednictvím prostředků komunikace na dálku poskytnout zájemci s dostatečným předstihem údaje uvedené v § 10. (30)

Shrneme – li to nejdůležitějšího z právního vyjádření, hlavní rozdíl mezi cestovní kancelář a cestovní agenturou je ve skutečnosti takový, že zájezd smí

prodávat pouze cestovní kancelář. Cestovní agentura je oprávněna zprostředkovávat prodej zájezdů pro cestovní kanceláře. Další rozdíl mezi CK a CA je spočívá mimo jiné v tom, že provozování cestovní kanceláře je živností koncesovanou, kdežto provozování cestovní agentury je živností vázanou.

Zákon č. 159/1999 Sb. byl roku 2006 novelizován a to s účinností od 1. srpna 2006. Novela omezila prodej služeb v cestovních agenturách, které do té doby mohly prodávat kombinaci služeb, jako jsou stravování, ubytování nebo doprava, sestavených na základě individuální objednávky klienta. Od data účinnosti novely to mohou dělat jen pojištěné CK. Nově podle zákona musí agentura také u prodáváného zájezdu jasně uvést, pro kterou CK zájezd prodává. Zákon také rozšířil definici pojmu cestovní kancelář i na firmy se sídlem nebo místem podnikání v jiném členském státě EU. Na českém území tak mohou podnikat i CK z ostatních států EU, dočasně i bez zřízení vlastní pobočky. Zájezdy těchto zahraničních CK mohou na českém území prodávat k tomu oprávněné podnikatelské subjekty, tedy cestovní agentury a cestovní kanceláře. Pojištění proti následkům krachu se od srpna 2006 nově vztahuje na veškeré zájezdy prodané v době účinnosti pojistné smlouvy, to znamená i na ty, které budou realizovány až po jejím zániku. (23)

3.4.2 Klasifikace cestovních kanceláří a agentur

I přes rozdíly mezi činnostmi CK a CA, je můžeme souhrnně rozdělit podle několika stejných kritérií:

Podle postavení v distribučním procesu:

- organizátoři zájezdů: v praxi bývají nazýváni touroperátory a jejich postavení v distribučním procesu odpovídá pozici velkoobchodu, (cestovní kanceláře),
- zprostředkovatelé: zabývají se prodejem a zprostředkováním služeb cestovního ruchu a prodejem produktů touroperátorů, v praxi jsou nazýváni prodejci a jejich postavení v distribučním procesu odpovídá postavení maloobchodce (cestovní agentury).

Podle zaměření nabízených zájezdů:

- všeobecné: nabízejí služby v plném rozsahu, k tomu ale musí mít potřebný pracovní aparát a přiměřené materiální vybavení,
- specializované: nabízejí jen určitý druh a rozsah služeb (např. sport, vodní turistiku, dobrodružný CR apod.), případně se specializují na určitý typ klientely (specializované na léčebnou, loveckou turistiku). Mohou se specializovat i teritoriálně na určité oblasti.

Podle klientely:

- příjezdové (incomingové): zajišťují služby zahraničním návštěvníkům a to tak, že nakupují služby v místě nebo regionu a následně je prodávají do zahraničí, kde jejich odběratelem není konečný zákazník, ale většinou zahraniční velkoobchodník – touroperátor,
- výjezdové (outgoingové): poskytují služby našim občanům v jiném místě nebo státě, než jsou lokalizovány,
- na domácí CR: poskytují služby na území daného státu.

V současné době se v České republice většina CK a CA zabývá současně aktivitami jak v příjezdovém, výjezdovém, tak v domácím cestovním ruchu.

Podle území působnosti můžeme CK a CA rozdělit na mezinárodní, celostátní, regionální a místní.

Podle velikosti, kdy kritériem může být počet obslužených klientů, objem tržeb, nebo počet zaměstnanců na velké, střední a malé CK a CA. (2)

3.4.3 Služby poskytované cestovními kancelářemi

Hlavním cílem cestovních kanceláří a agentur je prodávat služby cestovního ruchu individuálním zájemcům. Služba (service) je ekonomický statek, jehož podstatou je činnost a jehož hodnota je určena užitekem, který přináší. Poskytování služeb se od výrobků liší tím, že jde o nemateriální činnost. Výroba služby souvisí díky zákazníkům s její spotřebou a také s její pomíjivostí, kdy neexistuje možnost vytvářet si zásoby.

Služby v cestovním ruchu můžeme rozdělit na služby zprostředkované, které CK nakupují od jiných dodavatelů a služby vlastní. Nejdůležitějším předmětem činnosti CK je organizování a prodej zájezdů. (7)

3.5 Zájezdová činnost cestovních kanceláří

V této kapitole bych nejprve ráda definovala termín zájezd. Pod tímto pojmem můžeme rozumět organizovanou účast skupiny osob na cestovním ruchu podle předem vypracovaného programu, po určité trase a s určitým cílem, který může být rekreační, poznávací, sportovně – turistický apod. (7)

Z pohledu cestovních kanceláří a agentur je zájezd jedním z typů balíčků (package), nabízených zákazníkům. V podstatě se jedná se o balík služeb cestovního ruchu, který musí zahrnovat dvě nebo více služeb rezervovaných či zakoupených podle přání zákazníka za jednu cenu. Jde o předem připravený soubor služeb cestovního ruchu. Mezi nejčastější balíky služeb patří zájezdy poznávací a pobytové. (4)

Zákon č.159/1999 Sb. definuje v §1 zájezd jako předem sestavenou kombinaci alespoň dvou z následujících služeb, je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo když zahrnuje ubytování přes noc,

a) doprava

b) ubytování

c) jiné služby cestovního ruchu, jež nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část zájezdu nebo jejichž cena tvoří alespoň 20% souhrnné ceny zájezdu. Oddělené účtování za jednotlivé položky téhož zájezdu nezprošťuje subjekt, který je oprávněn nabízet a prodávat zájezdy, závazků podle tohoto zákona.

Zájezdem podle tohoto zákona není kombinace služeb cestovního ruchu

a) prodávaná jinému podnikateli za účelem jeho dalšího podnikání, nebo

b) jejíž nabídka a prodej nesplňuje znaky živnostenského podnikání

Prodávát zájezd mohou jen osoby uvedené v §2 odst.1 uzavřením cestovní smlouvy – tedy cestovní kanceláře. Zprostředkovávat prodej zájezdu mohou jen osoby uvedené v §2 a 3, což jsou cestovní agentury. (30)

Podle novely tohoto zákona z roku 2006 je v § 1, který upravuje definici zájezdu, nově stanoveno, že za zájezd se považuje i kombinace služeb sestavená na základě tzv. individuální objednávky. V praxi to tedy znamená, že s účinností novely (od 1. 8. 2006) nesmí zájezd na základě individuálních požadavků zákazníka prodávat vlastním jménem jiné subjekty než cestovní kanceláře. (23)

3.5.1 Rozdělení zájezdů

Zájezdy můžeme dále rozdělit podle několika hledisek. Z hlediska geografického rozlišujeme zájezdy domácí a zahraniční. Z hlediska časového mohou být zájezdy krátkodobé, tzn.do 3 dnů a dlouhodobé, tedy delší než 3 dny. Z hlediska tématického zaměření dělíme zájezdy na rekreační, kulturně poznávací, sportovní a turistické, zájezdy na výstavy a veletrhy, zvláštní tématické zájezdy, incentivní a kongresovou turistiku, lázeňské pobyty a lovecké akce. Další dělení může být podle použitého druhu dopravního prostředku na zájezdy autokarové, vlakové, letecké, nebo zájezdy s vlastními dopravními prostředky, lodní zájezdy, zájezdy s kombinovanou přepravou. Z hlediska ročních období dělíme zájezdy na letní, zimní a mimosezónní. Poslední dělení, které zde uvedu je podle způsobu jejich přípravy:

- Standardní zájezd (katalogový zájezd), zájezd, který CK nabízí ve velkém a při kterém si sama stanoví podmínky.
- Forfaitový zájezd je zájezd, který se sestavuje pro ucelený kolektiv a na přání zákazníka. Jeho cena je předem kalkulována podle plánovaných nákladů a fakturována podle nákladů skutečně vzniklých. Tento typ zájezdu nebývá uváděn v katalogu CK.
- Zájezd na míru je sestavený přesně podle požadavků zákazníka (jednotlivce nebo skupiny). (7)

3.5.2 Produkt cestovní kanceláře

S termínem produkt se můžeme v CR setkat velice často. Existuje množství definic, žádná z nich ale není přijímána univerzálně. Základní definice produktu podle Philipa Kotlera z roku 1994 byla odvozena z výrobního sektoru průmyslu:

„Produkt je cokoliv, co lze nabídnout trhu k prozkoumání, získání, užívání nebo ke spotřebě a co může uspokojit nějakou potřebu nebo požadavek. Mohou to být hmotné předměty, služby, osoby, místa organizace a myšlenky.“ (5)

Produktem cestovní kanceláře se rozumí množství jednotlivých služeb, většinou jejich vzájemná kombinace. Konečný produkt si zákazník vybírá sám, je to jeho volba skladby služeb, která je pro něj nejvýhodnější.

Hlavním produktem organizátorů cest do zahraničí (výjezdový cestovní ruch) je zájezd nebo pobyt – nabízený v katalogu s fixní cenou a zahrnující hlavní komponenty: ubytování a stravu, dopravu, služby na místě (transfery, výlety apod.) a služby delegáta nebo průvodce CK.

V domácím cestovním ruchu je hlavním produktem také pobyt nebo zájezd, jehož hlavní a často jedinou součástí je ubytování. Produkt je nabízen v katalogu a jeho hlavní komponenty jsou ubytování, stravování a služby v místě (výlety, exkurze apod.).

V příjezdovém CR se jedná o službu nebo kombinace služeb, která je nabízena zahraničnímu touroperátorovi. Zpravidla jde o tyto služby: ubytování a stravování, místní doprava, místní služby a služby průvodce. (4)

3.5.3 Tvorba produktu cestovní kanceláře - zájezdu

Tvorba zájezdu cestovní kancelář má tři části: ekonomickou (náklady, účetnictví a ceny), právní (smluvní úprava upřesněná ve vztahu ke klientovi - všeobecné a záruční podmínky CK) a organizačně technickou část. Při ní se jedná o trasování zájezdů, které znamená sestavování trasy, itineráře (cesta, po níž se pohybuje dopravní prostředek s účastníky nebo po níž účastníci jdou pěšky, určuje jí cíl zájezdu). Zde je potřebná znalost aktuální situace, prostupnosti komunikací a poplatků na nich vybíraných.

Dalším bodem je stanovení programu zájezdu. Nejprve je vytvořena trasa, pak samotný program a časový harmonogram, dle možnosti zajištění jednotlivých

služeb a z průzkumu poptávky účastníků cestovního ruchu. Programy bývají sestavovány kolektivem pracovníků a průvodci se zkušenostmi. U tematicky kulturně – poznávacích zájezdů bývají v programu nabízeny zajímavé objekty ČR. Pobytové zájezdy musí mít nabídku fakultativních (výběrových, nepovinných) výletů.

Poté je vytvořen tzv. služební program, což je přehled o struktuře a rozsahu služeb, které je třeba zabezpečit u jednotlivých dodavatelů a je podkladem pro sestavení kalkulace.

Poslední je zajištění služeb u dodavatelů, kdy se odběratel i dodavatel snaží o dosažení optimální ceny. Cenová nabídka vychází z nabídky poskytovaných služeb, z cíle zájezdu a předpokládaného složení účastníků. (7)

Trasování zájezdu

Jak již bylo řečeno, trasou se nazývá cesta, po níž se pohybuje dopravní prostředek s účastníky zájezdu, nebo po níž jdou účastníci pěšky. Trasa je určena cílem zájezdu, nabízenou službou a zvoleným dopravním prostředkem. Vzhledem k tomu, že se v praktické části budu zabývat zájezdem leteckým v kombinaci se zájezdem lodním, budu se zde v teoretické části věnovat těmto dvou typům trasování zájezdu.

Trasa leteckého zájezdu vychází z rozmístění letišť. Při přepravě menších skupin jsou využívány pravidelné letecké spoje. Pro skupiny větší jak 150 cestujících je možné objednat tzv. charterové lety, tedy speciály, pro které bývá stanoven zvláštní letový řád. U těchto typů letů se vychází ze smluvních cen sjednaných s dopravcem. Leteckou dopravu volíme hlavně u zájezdů uskutečňovaných na velké vzdálenosti a musíme ji vždy kombinovat s transferem z letiště, případně s jiným druhem dopravy v místě zájezdu.

Trasu lodního zájezdu nabízejí cestovním kancelářím provozovatelé lodní dopravy. Trasa musí vycházet ze splavných lodních cest a řídí se typy použitých lodí. Cestovní kanceláře mají možnost doplnit smlouvenou lodní trasu o určité zastávky v atraktivních místech a o další druhy dopravy. Trasa lodního zájezdu je kombinovaná s jiným druhem přepravy (buď letecké nebo autokarové), do přístavu nalodění a ukončení zájezdu.

Kombinovanou dopravou se rozumí použití dvou a více dopravních prostředků v jednom zájezdu, což je způsob, který využiji při přípravě vlastního potápěčského zájezdu. (7)

Stanovení programu zájezdu

V návaznosti na trasu zájezdu se poté sestavuje program a časový harmonogram. Vychází se z možností zajištění jednotlivých služeb a především z průzkumu poptávky účastníků CR. Program musí být dostatečně atraktivní, aby se zájemci o cestovní ruch skutečně rozhodli navrhovaný zájezd koupit.

Služební program je přehled o struktuře služeb, které je třeba zabezpečit u jednotlivých dodavatelů. Vychází se z termínu konání zájezdu a z počtu dní jeho trvání, počtu účastníků, průvodců, druhu dopravy, trasy, pobytového místa, státu a podrobného programu. Služební program zahrnuje kategorii a třídu ubytovacího a stravovacího zařízení, adresy dodavatelů služeb, adresu obchodního partnera, zahraniční CK s kterou jsou dohodnuty vzájemné kontrakty, organizační pokyny, pasové, vízové a celní formalities a další potřebné informace podle druhu zájezdu. Služební program je podkladem pro sestavení kalkulace zájezdu a musí být s kalkulací v souladu. (7)

Zajištění služeb u dodavatelů

Poté, co si CK stanoví cíl zájezdu a způsob dopravy, musí vybrat optimálního dodavatele služeb, při čemž vychází z průzkumu nabídky. Konkrétně se uvažuje cenová nabídka, nabídka poskytovaných služeb, cíl zájezdu a předpokládané složení účastníků. Při výběru dodavatelů služeb se vychází z jejich solidnosti, stability a stupně pravděpodobnosti splnění smluvních závazků. (7)

Zálohování a placení služeb

Placení služeb zkoumáme z hlediska vztahu cestovní kanceláře a dodavatele a z hlediska cestovní kanceláře a zákazníka. Ve vztahu prvním CK- dodavatel se vychází z předem uzavřených smluv, kde bývá sjednána záloha v době uzavření smlouvy a doplatek před čerpáním služeb. Úhrady zákazníků cestovním kancelářím bývají také obvykle rozloženy na zálohu a doplatek. Záloha musí být uhrazena v době uzavření cestovní smlouvy na zájezd. Doplatek je většinou požadován nejdéle 30 dní před uskutečněním zájezdu.

Cestovní kanceláře se snaží zajistit plnou obsazenost a získat tak co největší počet zákazníků. K tomuto účelu využívají různých typů slev, jako např. sezónní slevy (na zájezd mimo hlavní sezónu), slevy pro seniory, pro rodiny s dětmi, slevy na delší pobyt, slevy na tzv. první moment (zakoupení zájezdu co nejdříve po vydání nového katalogu), nebo naopak na zájezdy na poslední chvíli (last minute). Stejně tak poskytují CK slevy pro velkoodběratele. (7)

Kalkulace ceny zájezdu

Cenová politika je základem úspěšnosti produktu CK na trhu cestovního ruchu. Ceny služeb CK musí být stanovené tak, aby zákazníci byli ochotní je platit a kanceláře dosahovaly zisku. Je třeba připomenout základní východisko a sice, že ceny tvoří organizátoři zájezdů - touroperátoři a dále subjekty působící ve výjezdovém cestovním ruchu. Cestovní agentury, které zprostředkovávají prodej služeb cestovního ruchu pracují za provizi.

Hlavní metody tvorby ceny v CK můžeme rozdělit do 3 skupin i přesto, že v praxi se často kombinují všechny:

- tvorba cen podle nákladů – prodejní cena služby vychází z nákladové ceny, k níž se připočítává marže (obchodní přírážka). Jde o nejjednodušší a nejčastěji používaná metoda kalkulace ceny. Nevýhodou je, že nebere v úvahu ekonomické aspekty nabídky a poptávky,
- tvorba cen podle poptávky – ceny se zvyšují v případě růstu poptávky a snižují v případě poklesu poptávky po produktu, bez ohledu na jeho nákladovou cenu (např. ubytovací služby v přímořských rekreačních střediscích se značně liší v létě a v zimě),
- tvorba cen podle konkurence – stanovování cen služeb ve vztahu k cenám konkurentů, což přináší možnost zvýšit tržby nebo podíl na trhu.

Kalkulací se rozumí stanovení vlastních nákladů a ceny na jednoho účastníka zájezdu. V předběžné kalkulaci se stanoví předpokládané náklady a cena zájezdu před jeho zařazením do nabídky CK. Nabízená cena je pak uvedena v nabídkovém katalogu a zájezd se za ni prodává účastníkům. Po uskutečnění zájezdu se zjišťují skutečné náklady a důvody jejich rozdílnosti s předběžnou kalkulací. Náklady můžeme rozdělit na přímé a nepřímé, kdy nepřímé jsou společné náklady, které je nutné vynaložit bez ohledu na skutečný počet účastníků a které je třeba uhradit i v případě, že se někteří zájezdu nezúčastní (doprava

autobusem, speciálním letadlem, náklady na průvodce a na akce za pevné ceny, apod.). Náklady přímé se dají stanovit přímo na jednotlivé účastníky a v případě, že se zájezdu nezúčastní je možné je reklamovat nebo neuhrazovat (ubytování, stravování, vstupné do objektů, pojištění apod.). (7)

Slevy

Cestovní kanceláře a agentury se snaží získat co největší počet zákazníků, či účastníků zájezdu a za tímto účelem vypisují celou řadu slev. Obecně to mohou být slevy sezónní, rodinné, slevy na delší pobyt, slevy na první moment nebo naopak slevy na poslední minutu (last moment) nebo slevy pro velkoodběratele, či slevy pro velké skupiny lidí. (7)

3.6 Trh cestovního ruchu

Trh cestovního ruchu je tvořen podniky cestovního ruchu. Těchto podniků je celá řada, mohou být různě velké a společně působí na národních trzích CR. Kromě již zmiňovaných prodejců zájezdů (cestovních agentur) a touroperátorů (cestovních kancelářů) jsou to dopravní společnosti, komerční ubytovací zařízení, stravovací zařízení, návštěvnické atraktivity, zábavní parky a další.

Na trh CR působí řada faktorů, díky kterým se velmi dynamicky mění. Jsou to politické a společenské změny, právní úpravy, vývoj ekonomiky a ekonomická situace různých společenských skupin, demografická struktura populace, technologický pokrok zejména v dopravě, v informatice a komunikacích, móda, změny životního stylu, množství volného času, rozvoj materiálně - technické základny a jiné. (3)

Z hlediska poptávky a nabídky je trh CR výrazně diferencován. Jeho segmentaci můžeme provádět podle celé řady hledisek: demografického (věk, rodinný stav, pohlaví apod.), geografického (oblasti, státy), podle motivace a potřeb, podle rozdílnosti ekonomické situace, z hlediska vztahu k produktu a podobně. (11)

Nejdůležitější součástí nabídky trhu cestovního ruchu je nabídka služeb CR. Ta se vyznačuje především různorodostí. Služby CR zahrnují činnosti mnoha

odvětví, např. dopravy, obchodu, průmyslu, zdravotnictví, spojů, kultury, pojišťovnictví a dalších. Jedná se především o služby osobního charakteru, které jsou vázané na určité místo. Poskytování těchto služeb musí být místně i časově propojeno. Projevuje se zde vliv sezónnosti, služby jsou poskytovány zpravidla komplexně, jsou kopírovatelné a vzájemně zastupitelné. (3)

Dalšími složkami nabídky trhu CR jsou atraktivita a vybavenost cílového místa. Nabídka je závislá především na poptávce v CR, na cenách nabízených produktů a cenové hladině v zemi, na cílech podnikatelských subjektů a na konkurenční nabídce. (2)

Poptávka po cestovním ruchu v podstatě představuje ochotu účastníků CR zaměnit určité množství produktů CR za určité množství peněz, to v praxi znamená zakoupit tyto produkty za peníze. (3)

3.7 Cestovní ruch jako ekonomické odvětví

Cestování a cestovní ruch jsou aktivity, jejichž souhrn představuje jedno z největších světových ekonomických odvětví. CR je největším tvůrcem pracovních míst a to zejména v rozvíjejících se zemích, je jedním z největších exportních odvětví, protože zajišťuje devizové příjmy a zároveň významně stimuluje podnikatelské a investiční aktivity.

V současnosti se CR svými ekonomickými parametry celosvětově pohybuje mezi třemi nejvýznamnějšími odvětvími – spolu s ropným a automobilovým průmyslem. Přes jeho rychlý růst a nesporný a neoddiskutovatelný přínos pro národní ekonomiky se CR v řadě zemí dosud setkává s nedostatečným politickým i ekonomickým doceněním ze strany vládních orgánů a to především v rozvojových a postkomunistických zemích. Je to způsobeno i tím, že CR není ekonomicky a statisticky uzavřené odvětví, o němž existují vypovídající ekonomické ukazatele. Je pouze souhrnem různých činností a aktivit lidí, které v různé míře zasahují do mnoha ekonomických odvětví. (25)

3.7.1 Ekonomické přínosy cestovního ruchu v České republice

Z ekonomického hlediska představuje CR souhrn aktivit s cílem prodat služby a zboží. Tyto aktivity jsou promítnuty v produktech cestovního ruchu jako jeho výsledek. Produkt cestovního ruchu je pak nabízen za účelem spotřeby konkrétním účastníkům CR a za účelem tvorby zisku podniku CR. Zatím nebylo potvrzeno, že by cestovní ruch samotný dokázal určovat rozvoj ekonomiky některého státu, ale je zřejmé, že ve vzájemných vazbách multiplikačních efektů podmiňuje zrychlení rozvoje ekonomiky a zastává výrazně stimulační úlohu.

Hlavním významným přínosem cestovního ruchu z hlediska ekonomiky je tvorba pracovních míst a to i v oblastech méně rozvinutých a pracovních míst, které často nevyžadují vysokou kvalifikaci. Podle propočtů mezinárodní organizace World Travel & Tourism Council vytváří cestovní ruch v ČR svou poptávkou přímou zaměstnanost (tj. v zařízeních, která přímo slouží účastníkům cestovního ruchu) cca 2,6 %, tj. téměř 140 tisíc pracovních míst, a nepřímou, vyvolanou zaměstnanost v rozsahu 10 – 11 %, tj. cca 530 tis. pracovních míst, tzn., že každý osmý člověk je zaměstnán v cestovním ruchu nebo v souvisejícím odvětví. (26)

Příjmy z cestovního ruchu působí také většinou pozitivně na vývoj salda platební bilance a to proto, že pohyb účastníků přes hranice určitého státu je doprovázen i pohybem platebních prostředků, který se vyjadřuje v soustavě platebních bilancí. „Platební bilance státu je vztah mezi součtem peněžních příjmů, které přicházejí do určité národní ekonomiky ze zahraničí a součtem peněžních výdajů do zahraničí.“ (28)

Z pohledu devizového hospodářství státu je významným činitelem zahraniční cestovní ruch. Od roku 1995, kdy byla postupně zavedena plná konvertibilita české koruny, byl přijat i nový devizový zákon č. 219/1995 Sb. Tato nová úprava devizového hospodářství zrušila řadu omezení, které se v plné míře dotýkají právě zahraničního cestovního ruchu. Devizové příjmy z cestovního ruchu, které významně snižují deficit běžného účtu platební bilance, dosáhly v roce 2004 celkem 4,2 mld. USD a tvořily tak 3,9% HDP. Na celkové hodnotě exportu České republiky se devizové příjmy z cestovního ruchu podílely v roce

2004 6,1%. Podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na devizových příjmech ze služeb byl 43,1%. (26)

Cestovní ruch má vliv nejen na příjmy do státního rozpočtu ale i na příjmy do rozpočtů místních. Do státního rozpočtu plyne z cestovního ruchu hlavně daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob a daň spotřební. Do místních rozpočtů plynou místní poplatky (poplatky za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytování), daň z nemovitostí, daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. CR zásadně ovlivňuje i investiční činnost v ČR. (2)

3.7.2 Statistika cestovního ruchu

Statistika cestovního ruchu je sledována prostřednictvím Českého statistického úřadu (ČSÚ) a České národní banky (ČNB) v určitých ukazatelích, jejichž náplň je stanovena mezinárodně uznávanými standardy pro statistiku cestovního ruchu. Tyto informace o povaze, vývoji a důsledcích cestovního ruchu jsou založené hlavně na statistikách o příjezdech návštěvníků, o počtu přenocování a na informacích pro platební bilanci, jako jsou příjmy a výdaje v rámci zahraničního cestovního ruchu.

Mezi nejznámější ukazatele patří:

- příjezdy zahraničních návštěvníků do České republiky, dle hraniční statistiky (zjišťuje se na hraničních přechodech),
- výjezdy občanů ČR do zahraničí,
- počet živnostenských oprávnění v odvětví CR,
- devizové příjmy ze zahraničního CR,
- devizové výdaje za zahraniční cestovní ruch,
- počet turistů v ubytovacích zařízeních ČR (objem přenocování).

To jsou ukazatelé dílčí, které postihují pouze některé stránky ekonomiky ovlivněné cestovním ruchem. V současnosti nároky na komplexní informace o přínosech CR rostou. (3)

3.7.2.1 Satelitní účet cestovního ruchu

Satelitní účet cestovního ruchu (TSA – Tourism Satellite Account) je ekonomický účet odvětví cestovního ruchu, který je schopen prokázat a identifikovat ekonomické přínosy cestovního ruchu pro národní ekonomiku. Je vytvářen celou soustavou ukazatelů, které tvoří 14 vzájemně propojených sestav (tabulek), z nichž každá vyjadřuje jiný aspekt cestovního ruchu. Satelitní účet cestovního ruchu definuje řadu globálních standardů, podle nichž lze měřit skutečný přínos CR pro národní hospodářství. (20)

Úkolem a cílem satelitního účtu je tedy vyčíslit, jaký podíl ekonomických přínosů jednotlivých statisticky definovaných odvětví (zejména pro tvorbu hrubého domácího produktu, pro zaměstnanost a investiční aktivity) je realizován cestovním ruchem, což je záležitost složitá a náročná na statistické informace. Souhrnně můžeme říci, že účelem, cílem a smyslem satelitního účtu cestovního ruchu je:

- poskytovat údaje o cestovním ruchu, které se striktně opírají o systém národního účetnictví a jsou slučitelné s doporučeními WTO a statistické komise OSN týkajícími se turistické statistiky tak, aby umožnily vzájemné porovnání s jinými odvětvími ekonomiky i mezi jednotlivými zeměmi,
- poskytovat soustavu mezinárodně porovnatelných ukazatelů a účtů, vycházejících a fungujících v rámci národních účetních principů,
  - analyzovat cestovní ruch komplexně z ekonomického hlediska,
  - umožnit vládním a dalším orgánům bližší pohled na cestovní ruch a jeho sociálně ekonomické funkce a na ekonomické a další přínosy cestovního ruchu,
- poskytovat informace o profilu zaměstnanosti v odvětvích cestovního ruchu;
- poskytovat údaje o velikosti kapitálových investic do cestovního ruchu a podklady pro analýzu jejich vazby na nabídku v cestovním ruchu;
- poskytovat informace o základním jmění a kapitálové základně.

Prakticky se satelitní účet CR zaměřuje především na:

- procentní podíl cestovního ruchu na tvorbě hrubého domácího produktu,

- podíl cestovního ruchu na vytváření pracovních míst,
- objem kapitálových investic vyvolaných cestovním ruchem,
- daňové příjmy z aktivit cestovního ruchu,
- vlivy cestovního ruchu na platební bilanci státu. (16)

Vytváření národních satelitních účtů bylo schváleno v roce 2000 Komisí pro statistiku OSN, a protože je snaha o jednotnou metodiku satelitního účtu, byla tato metodika společně publikována Světovou organizací cestovního ruchu (WTO), EUROSTAT a Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Český statistický úřad vydal 10. listopadu 2006 publikaci „Satelitní účet cestovního ruchu České republiky 2003-2005“, v níž zveřejnil podstatnou část soustavy satelitního účtu cestovního ruchu České republiky v časové řadě 2003 – 2005. (3)

3.8 Potápění s přístrojem

Potápění s přístrojem (scuba diving) je jedním z nejrychleji se rozvíjejících druhů rekreačních aktivit na celém světě, s téměř půl milionem nových potápěčů každý rok. Odpovědět na otázku proč se potápění dostává stále více do popředí atraktivních a moderních sportů však nelze jednoznačně. Někoho fascinuje možnost ovládat techniku, na které v té chvíli závisí jeho život, někdo relaxuje v naprostém klidu a tichu, které pod vodní hladinou panuje, jinému se zase líbí stav beztlíže, který nelze zažít již nikde jinde než ve vesmíru. Většina potápěčů se ale shoduje, že nejvíc lákavé je samotné dobrodružství při objevování podvodního světa, který je zatím tak málo známý a přitom tolik okouzující. Každý další ponor je jedinečným a neopakovatelným zážitkem, který zvyšuje hladinu adrenalinu, ale zároveň přináší příjemné vnitřní uklidnění a relaxaci.

3.8.1 Obecná charakteristika potápění

Jde o sportovní aktivitu, která se v poslední době stala velmi oblíbenou u všech věkových kategorií. Pravděpodobně hlavně proto, že provozovat potápění je možné v každém věku. Dokonce i děti mohou začít už v osmi letech. Potápěčem se může stát každý, kdo projde organizovaným výcvikem a závěrečnými testy z teoretických znalostí, a to v jakémkoliv výukovém systému. Těchto systémů a samotných kvalifikačních stupňů je mnoho a pro laika se celková nabídka může zdát nepřehledná. Výběr potápěčské školy, či klubu je samozřejmě individuální, ale obecně platí: mělo by jít o známý a celosvětově uznávaný výukový systém jako např. CMAS, PADI, TDI, IANTD, SSI, DIWA, UDI, aj. Druhým důležitým faktorem při výběru kurzu je kvalita výcviku, která záleží především na osobě instruktora. Důležité je, informovat se předem, kdo výcvik provádí, jaký on sám je potápěč, jak jsou spokojeni jeho žáci kteří již výcvik u něj absolvovali. Samotný základní kurz se pak většinou skládá ze tří složek a těmi jsou: ponory v bazénu, získávání teoretických znalostí a ponory ve volné vodě. Po úspěšném absolvování kurzu je potápěči vystavena certifikace, což je mezinárodní osvědčení na přístrojové potápění, bez kterého není možné se tomuto sportu věnovat nikde ve světě. Zároveň ale platí, že bez příslušných znalostí a vědomostí, které jsou vyučovány v kurzu, by se potápění mohlo stát velmi nebezpečnou činností.

Po absolvování základního kurzu se nabízí možnost dále se vzdělávat a doplňovat si potápěčskou kvalifikaci pokračujícími stupni. Pro náročnější existují různé specializace jako např. technické potápění (technical diving) vrakové potápění (wreck diving), potápění pod ledem (ice diving), jeskynní potápění (cave diving), noční potápění (night diving), navigace pod vodou (navigation), potápění ve vyšší nadmořské výšce (altitude diving) a další.

3.8.1.1 Základní vybavení potřebné k potápění

- Základem každé potápěčské výstroje je tzv. „ABC“, tedy maska, šnorchl a ploutve.
- Potápěčský oblek zajišťuje ochranu a tepelnou izolaci. Do tzv. „mokrého obleku“ proniká voda, která se tělesným teplem ohřeje, ale nezpůsobí žádné tepelné ztráty, jelikož neproudí. Druhá varianta je „oblek suchý“, do kterého voda nepronikne vůbec a kde tepelnou ochranu zajišťuje vzduch do obleku napuštěný.
  - Jacket neboli kompenzátor vztlaku umožňuje potápěči volně se pod vodou vznášet. Je možno do něho přifukovat vzduch z láhve nebo ho nafouknout ústy. Dnes má kompenzátor mnoho řešení a typů od nejčastěji používaného jacketu až po křídla, která při ponoru zajišťují maximální komfort.
  - Plicní automatika neboli regulátor slouží potápěči k tomu, aby mohl přirozeně dýchat ze zásoby vzduchu, který má pod vysokým tlakem uložen v lahvi.
  - Láhev je tlaková nádoba z oceli nebo hliníku, která je opatřena ventilem umožňujícím zavírání a otvírání. Obsahuje stlačený vzduch nebo jiné směsi.
  - Manometr ukazuje tlak vzduchu v lahvi neboli značí, kolik zbývá v lahvi vzduchu.
  - Potápěčský počítač ukazuje hloubku, teplotu vody, značí rychlost výstupu, má v sobě dekompresní tabulky, počítá čas strávený pod hladinou a má v dnešní době mnoho dalších užitečných funkcí. (1)

3.8.2 Stručná historie potápění s přístrojem

Podle technické složitosti výstroje, kterou potápěči používají by se mohlo zdát, že tento sport patří mezi sporty poměrně mladé. Jeho historie je ale naopak velmi dlouhá a technická vyspělost a zároveň bezpečnost dnešního potápění je výsledkem dlouholetého vývoje a bádání.

Nejstarší záznamy a první dochované zmínky o potápěčských zařízeních pocházejí z roku kolem 4000 před naším letopočtem. Jednalo se o pružné kožené vaky, které sloužily potápěčům jako zásobníky vzduchu. S přibývajícím hloubkou zmenšoval vak svůj objem úměrně tlaku okolní vody. Vůbec první pomůckou při potápění bylo zřejmě duté stéblo. To ale bylo použitelné jen do půl metru, hlouběji se z něj kvůli přílišnému tlaku nedalo nadechnout. V antickém Řecku byly používány tzv. potápěčské zvony. Byly to ponořené sudy, v nichž se plavci nadechovali, aby vydrželi déle pod hladinou. První skutečný potápěčský zvon využil nejspíš Aristoteles roku 360 př. n. l. (zmiňuje se o něm ve spisu *Problemata*). Výrazný pokrok vnesl do potápění Augustus Siebe, který roku 1817 zkonstruoval první skafandr, později nazývaný Siebeho skafandr, ale těžké boty a přírodní hadice potápěče ještě stále silně omezovaly. Volnějším pohybu pod vodou se dalo dosáhnout jedině s lehčím zařízením vybaveným vlastním zdrojem dýchacího média. V roce 1863 sestrojil Auguste Denayrouze a Beniot Rouquayrol zařízení nazvané *Aérophore*. Jednalo se v podstatě také o skafandr, do něhož byl vzduch pumpován z hladiny. Potápěč byl vybaven maskou se skleněným zorníkem, která kryla celý obličej. Na zádech nesl nevelkou vzduchovou nádrž. Od vzduchové hadice se mohl potápěč odpojit a v krátkých intervalech se pak svobodně procházet po mořském dně. Tím nejdůležitějším zlepšením byl však jednoduchý ventil, který nejenže potápěče zásoboval vzduchem o tlaku shodném s tlakem okolní vody, ale činil tak pouze tehdy, když se potápěč nadechoval. Roku 1942 Émile Gagnan, spolupracovník Jacquese Cousteaua¹, znovuobjevil tento ventil a zrodilo se tak moderní volné potápění. Byl vyvinut první akvalung, se kterým Cousteau úspěšně sestupoval do hloubky až 60 metrů bez jakýchkoliv zdravotních následků. (Výraz akvalung doslova znamená „vodní plíce“ a je

---

¹ Jacques-Yves Cousteau (1910 – 1997), průkopník potápění, francouzský námořní důstojník, objevitel, výzkumník, ochránce přírody, fotograf a filmař zabývající se výzkumem, ochranou a popularizací života moří a oceánů.

obecně použitelný pro všechny nezávislé potápěčské přístroje, vybavené zásobníkem dýchacího média a zařízením regulujícím jeho dodávku v závislosti na okolním tlaku a na potřebách potápěče.) Po válce se akvalung stal komerčně velice úspěšným. Tato technika umožnila podmořským biologům, geologům, archeologům a mnoha dalším vědcům a výzkumníkům objevovat a objasňovat některá z mnohých tajemství moře. Výsledkem komfortu a jednoduchosti, které akvalung umožňoval, bylo také to, že se rekreační potápění stalo jedním z nejrychleji se rozvíjejících sportů na světě. Konečně totiž existoval samozásobitelný podvodní dýchací přístroj, později nazývaný SCUBA, (z anglického Self Contained Underwater Breathing Apparatus) s nímž mohl podvodní svět prozkoumat kdokoliv. (21)

4 METODOLOGICKÁ ČÁST

Při zpracování této diplomové práce jsem použila metodu popisné analýzy, dotazování a pozorování. Těmto třem metodám se zde budu věnovat podrobněji.

4.1 Popisná analýza

Popisná analýza je při výzkumných projektech nejčastěji používanou metodou. Představuje souhrn metod vycházejících jak z primárních, tak sekundárních údajů a umožňuje tato data komentovat. Účelem tohoto výzkumu je poskytnout přesnou informaci o konkrétních aspektech zkoumaného prostředí.

Postup popisné analýzy:

1. Stanovení cíle
2. Vyhledání obsahových jednotek – vytyčení určitého problému, který budu vzhledem k stanovenému cíli sledovat
3. Určení souboru materiálů
4. Čtení
5. Systematické sledování
6. Postupné zaznamenávání výsledků, názorů, tvorba přehledů, tabulek a grafů.
7. Rozbor a hodnocení (12)

4.2 Dotazování

Dotazování patří mezi základní techniky pořizování údajů. Existuje několik způsobů dotazování. Výběr vhodného typu závisí na různých faktorech, především na charakteru a rozsahu zjišťovaných informací. V praxi se většinou jednotlivé typy navzájem kombinují. Ve své práci jsem použila kombinaci dotazování osobního, telefonického a elektronického, kterým se dále budu věnovat podrobněji. Vedle těchto tří existuje ještě dotazování písemné.

Osobní dotazování

Je nejtradičnějším typem dotazování a je založeno na přímé komunikaci s respondentem. Mezi jeho přednosti patří, že existuje zpětná vazba mezi tazatelem a respondentem, takže je možné motivovat respondenta k odpovědím. V rámci

osobního dotazování rozlišujeme následující druhy rozhovorů: strukturovaný (standardizovaný rozhovor), polostrukturovaný rozhovor (polostandardizovaný) a nestrukturovaný (nestandardizovaný) rozhovor, ve kterých se postupuje od přesného dodržování postupů, přesně stanoveného pořadí otázek, až k úplně volnému rozhovoru. Výhodou prvního přístupu jsou dobře srovnatelné údaje, ve druhém extrému se zaměřuje na zjišťování názorů a postojů. (6)

Telefonické dotazování

Telefonické dotazování je podobné osobnímu, pouze zde chybí osobní kontakt. Nevýhodou je, že kontakt může být kdykoliv přerušen a ukončen mnohem jednodušeji než při osobním rozhovoru. Hlavní výhodou tohoto typu dotazování je rychlost, se kterou je možné získat požadované údaje. Na druhou stranu zde existuje riziko nepochopení dotazu, kdy není možné pracovat s vizuálními pomůckami, respondent nevidí tazatele a nemusí být ochoten spolupracovat. (6)

Elektronické dotazování

Jedná se o nejmladší techniku sběru dat založenou na využití počítačové sítě. Elektronické dotazování má podobné výhody jako písemné dotazování (tzn. čas na rozmyšlenou a nízké náklady) a zpracování dat z této formy urychluje jejich elektronická podoba. (6)

4.3 Pozorování

Pozorování je založeno na záměrném, cílevědomém a plánovitém sledování vnímatelných skutečností (jevů nebo procesů), aniž by pozorovatel do pozorovaných skutečností nějak zasahoval. Výhodou je, že není závislé na ochotě pozorovaného spolupracovat nebo odpovídat na otázky. Při pozorování je možné získat řadu dalších souvislostí. Pozorování lze rozdělit na nestandardizované, při kterém je určen cíl pozorování a pozorovatel má volnost v dalším průběhu, a standardizované, kdy je přesně určeno plánem, co a jak má pozorovatel sledovat. (12)

Dále rozdělujeme pozorování na: zjevné, skryté a zúčastněné, nezúčastněné. Díky pozorování můžeme snadno shromažďovat informace a soustředit se na

daný problém. Pozorování bývá používáno především v kombinaci s jinými metodami sběru údajů, především s osobním dotazováním. (12)

Všechny uvedené metody a zdroje dat jsem ve větší či menší míře využila k dosažení cílů této práce.

5 ANALYTICKÁ ČÁST

5.1 Aktivní dovolená

Podle statistik bylo ještě donedávna pro letní dovolenou průměrného Čecha typické polehávání na pláži u moře, či u některé z českých přehrad nebo rybníků. Preference se ale postupem času změnily. Trendem současné doby jsou aktivní dovolené. Pod pojmem aktivní dovolená můžeme rozumět „aktivní využití volného času spojené s cestováním a s určitou sportovní aktivitou“. (14).

Základem takové dovolené je pohyb, který přináší relaxaci. Jde především o sportovně zaměřené zájezdy s pobyty venku, spojené s nejrůznějšími, intenzivními zážitky. Vedle tradiční pěší a poznávací turistiky je v čele zájmu oblíbená cykloturistika, vodáctví a lyže, ale také moderní, mladé nebo adrenalinové sporty, jako je např. potápění, lanové aktivity a horolezectví.

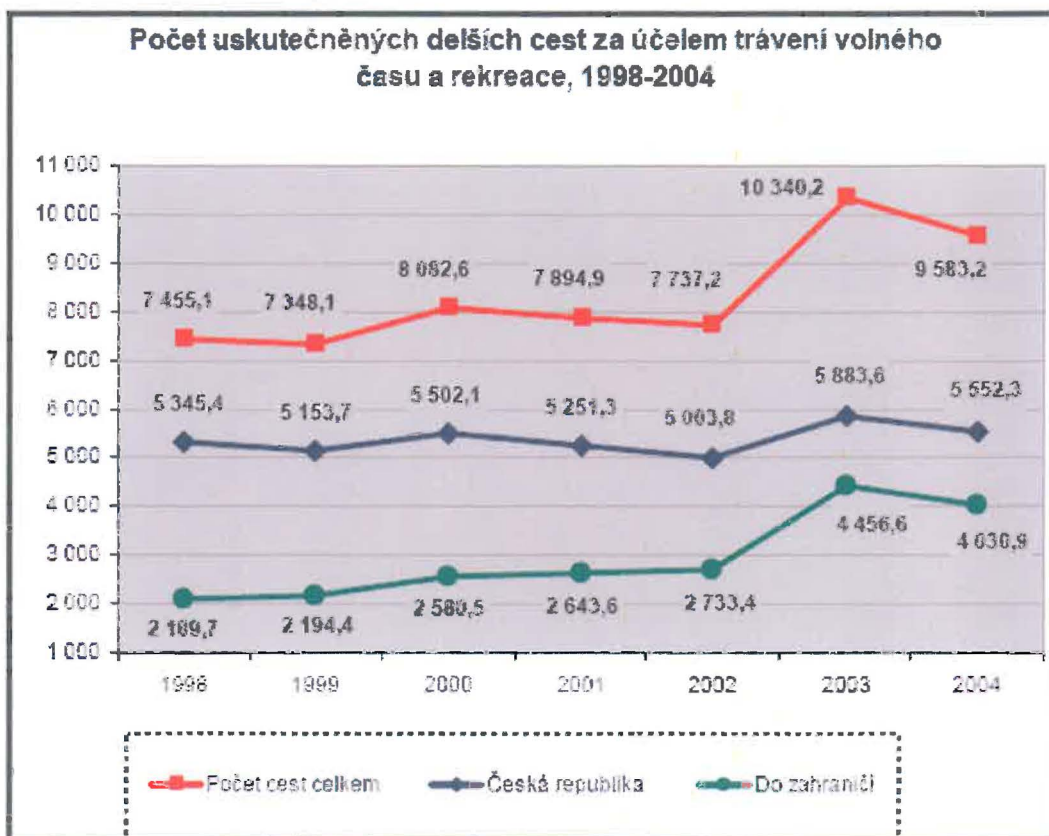
Kromě rozmanitosti sportů, které je možné v rámci aktivní dovolené provozovat, existuje i řada oblastí, kde je taková dovolená realizovatelná. Stačí si jen vhodně vybrat správné místo. Kdo má rád moře, zvolí přímořskou oblast, turisté a cyklisté zase upřednostní horská střediska. Navíc nezáleží na věku či fyzické zdatnosti účastníků, aktivní dovolenou je možné přizpůsobit tzv. „na míru“, poté je vhodná pro každého.

5.2 Charakteristika výjezdového cestovního ruchu

Všeobecně můžeme konstatovat, že Češi patří k velice aktivním cestovatelům. V současné době je patrný dlouhodobější trend postupně rostoucího podílu výjezdového cestovního ruchu. Tento trend je úzce spojen se standardem ekonomické a životní úrovně země a je odlišný od charakteristik devadesátých let, které byly výrazněji ovlivněny dlouhodobou nenasyceností zahraničního cestování. (17)

Z následující tabulky (tabulka č. 1) je patrný vývoj uskutečněných delších cest za účelem trávení volného času a rekreace v letech 1998 – 2004, a to jak cest domácích, tak zahraničních.

Tabulka č. 1: Počet uskutečněných delších cest za účelem trávení volného času a rekreace v letech 1998 – 2004, (v tisících)

Zdroj: ČSÚ, Výsledky šetření o domácím a výjezdovém cestovním ruchu 1.-4. čtvrtletí 2004

V roce 2004 bylo uskutečněno 9 583 tisíc delších dovolenkových cest se čtyřmi a více přenocováními, z toho 4 030 tisíc směřovalo do zahraničí. Oproti roku 2003 zde však byl zaznamenán pokles v počtu všech cest českých občanů, a to o 7 %. Nejnavštěvovanější zahraniční destinací roku 2004 bylo pro české účastníky dovolených Chorvatsko, následovalo Slovensko, Itálie, Rakousko, Francie, Španělsko a Řecko, které zaznamenalo pokles. Zvýšil se zájem o cesty do Tuniska a Egypta, které díky tehdejšímu klesajícímu kurzu dolaru ve vztahu k naší měně zlevnily. (17)

V roce 2006 se těchto, tzv. delších cest (tj. cesta za účelem trávení volného času a rekreace, při které osoba alespoň 4x za sebou přenocuje mimo své obvyklé

prostředí), uskutečnilo celkem 8,9 milionů. Bylo to sice o 10 % méně než v roce předchozím, přesto bylo uskutečněno přes 3,9 mil. zahraničních dovolených, což je k poměru obyvatel ČR nezanedbatelné číslo. Velkou roli na úspěšnosti výjezdového cestovního ruchu v letní sezóně 2006 hrála posilující koruna jak k euru, tak k dolaru. Oblíbené a nejvíce navštěvované cílové destinace se nezměnily, stále byl největší zájem o Chorvatsko, Slovensko a Itálii. (19)

V prvním čtvrtletí roku 2007 bylo uskutečněno celkem 1 338,3 tisíc delších cest, z toho 527,2 tisíc do zahraničí. Českými turisty preferované, tedy nejnavštěvovanější zahraniční destinace zůstávají v podstatě shodné jako v předchozích letech. Na prvním místě je Chorvatsko, kam bylo realizováno 732 tis. dovolených, následovalo Slovensko (565 tis.), Itálie (470 tis.), Řecko (296 tis.) a Rakousko (247 tis.). Na 6. a 7. místo se v absolutní výši zahraničních dovolených zařadil Egypt (229 tis.) a Tunisko (182 tis.). Tyto dva africké státy jsou u českých turistů vzhledem k příznivým cenovým relacím stále ve větší oblibě a úspěšně konkurují tradičním evropským destinacím. Dále bylo zaznamenáno stále se zvyšující procento zahraničních dovolených, uskutečněných mimo hlavní letní sezónu. (18)

Důležitá čísla vykazují také statistiky všech těchto delších cest, zaměřené na hlavní účel cesty. V roce 2003 bylo uskutečněno celkem 10 340,2 tisíc delších cest, z toho 6027,6 tisíc (58,3 %) za účelem rekreace a sportu. V roce 2004 to bylo již zmiňovaných 9 583,2 tisíc delších cest, z toho se stejným účelem 5 771,6 tisíc (60,2 %). V prvním čtvrtletí roku 2007 byl podíl cest za rekreací a sportem 57,2 % (765,9 tisíc z celkem realizovaných 1 338,3 tisíc delších cest). Z těchto údajů je zřejmé, že více jak polovina českých občanů, účastníků výjezdového cestovního ruchu upřednostňuje delší cesty s hlavním účelem sportu a rekreace před dalšími možnými účely cest, jako jsou např. zdravotní pobyty, pobyty na vlastních chatách či chalupách, návštěvy příbuzných a známých a ostatní důvody. Tyto fakta dokládají tabulky v přílohách č.1, 2 a 3.

Na základě průzkumů, zaměřených na oblast letních dovolených občanů ČR z května roku 2006, lze vysledovat určité trendy v současném českém výjezdovém cestovním ruchu. Z průzkumu vyplynulo, že 42 % občanů tráví letní

dovolenou v zahraničí. Z toho je nejvíce a to 48 % dovolených v rozsahu 4 – 7 přenocování, dále pak 42 % dovolených v rozsahu 8 – 14 přenocování a pouze 10 % dovolených v rozsahu 15 a více přenocování. 61 % občanů si zahraniční letní dovolenou zajišťuje individuálně, 35 % občanů prostřednictvím služeb cestovních kanceláří a zbývající 4 % uvedla jinou formu zajištění. Průměrná délka individuálně zajišťované letní zahraniční dovolené je 10,8 dne při průměrné ceně 11 900,- Kč a průměrná délka letní zahraniční dovolené organizované prostřednictvím cestovní kanceláře je 10,5 dne při průměrné ceně 14 800,- Kč.

Zajímavý je ale i způsob trávení letní dovolené, kdy celých 74 % Čechů směřujících do zahraničí stráví letní dovolenou u moře. Poznávací zájezdy volí pouze 14 % občanů, 12 % poté návštěvu známých a příbuzných v zahraničí.

Co se týče mezi českými turisty nejvyhledávanějších destinací, situace je zde dlouhodobě stabilní a jak jsem uvedla již výše, nejnavštěvovanějších destinace se meziročně příliš nemění.

Z hlediska volby dopravního prostředku pro cesty do zahraničí je zde patrný výrazný příklon k letecké dopravě a to zejména z důvodu rostoucí oblíbenosti cenově výhodných letů nízkonákladových společností. Doprava autobusová zaznamenává mírným tempem pokračující pokles.

Na výjezdový cestovní ruch má pozitivní vliv především sílící měna, která vytváří vhodné podmínky pro cesty českých občanů do zahraničí. To se projevuje i ve zvýšených výdajích na cestovní ruch, které rostou rychlejším tempem než příjmy z cestovního ruchu. Zároveň rostou tržby výjezdových cestovních kanceláří. (24)

Všechny výše uvedené statistiky svědčí o dlouhodobém zájmu obyvatel ČR cestovat a vyhledávat při tom sport a relaxaci. V současné době se objevují a jsou stále více patrné nové tendence účastníků cestovního ruchu a to trávit dovolenou aktivně. Dalším faktem je, že pokud obyvatelé ČR směřují na dovolenou do zahraničí, potom vyhledávají především přímořské oblasti.

5.3 Potápění jako aktivita vhodná pro trh cestovního ruchu

Potápění je sport, který má všechny předpoklady k tomu být provozován během aktivní dovolené. Ideální je v případě letní zahraniční dovolené, není ale výjimkou potápet se i v českých vodách. Jak jsem uvedla již teoretické části 3.8.1, potápění není fyzicky nějak zvlášť náročné a je možné ho provozovat v každém věku. Jedná se o sportovní aktivitu, která nabízí dobrodružství a poznávání, spojené s relaxací. V současné době se dostává do povědomí stále více lidí, což dokazuje mimo jiné i to, že počet potápěčů na celém světě každoročně stoupá. Potápění je během dovolených stále častěji vyhledávanou sportovní aktivitou a do budoucna je možné předpokládat, že takový trend bude pokračovat. Nasvědčují tomu i soudobé tendence, které cestovní ruch v budoucnu ovlivní. Ze studie „Trendy cestovního ruchu v Evropě“ jsem vybrala tři takové základní trendy, které podle mého názoru dokazují, že sportovní aktivita potápění je vhodným produktem, aplikovatelným v nabídce ČR, a to i do budoucna.

- Z demografického hlediska dojde během několika let k výraznému nárůstu osob ve vyšším věku, přičemž senioři budou mnohem zdravější a budou disponovat vyššími příjmy než tomu bylo v minulosti. Důsledkem pro cestovní ruch bude především rostoucí poptávka po relaxačních aktivitách a po produktech zaměřených na jednotlivce. Rostoucí poptávku zaznamenají i pobyty v obdobích mimo hlavní sezónu, kratší pobyty jako např. prodloužené víkendy a také vzdálenější destinace.

- Uvědomování si významu zdraví bude v budoucnosti neustále narůstat. V důsledku toho, bude poptávka po pouze letních dovolených stále klesat, naopak popularita aktivní dovolené stále více poroste.

- V západní společnosti se budou postupně měnit životní styly, což ovlivní pohled turistů na jejich osobní potřeby a chování. Dodavatelé získají vyšší zisky pokud budou schopni vytvořit zcela nové produkty, bude stále důležitější jejich specializace v souvislosti se specifickými koníčky a zájmy. (15)

Všechny tyto faktory společně jsou důkazem toho, že potápění může hrát v oblasti cestovního ruchu poměrně významnou roli. Vzhledem ke geografické poloze ČR ve středu Evropy se u nás jedná pouze o výjezdový cestovní ruch, kdy

většina potápěčů upřednostňuje ponory v moři. Dalším důvodem proč by se potápění mělo objevovat v nabídce produktů cestovního ruchu je, že někteří zákazníci jsou motivováni potřebou nových zážitků nebo mají přání učit se. Jsou-li tito zákazníci ochotni platit za nové služby, které jejich potřeby uspokojí vzniká zde pro trh ČR příležitost k vytváření nových produktů. Proto existuje stále více CK, které nabízejí zájezdy zaměřené na speciální koníčky. (4)

5.4 Průzkum nabídek trhu cestovního ruchu v ČR

Jedním z cílů mé diplomové práce je zmapovat situaci na trhu cestovního ruchu právě v oblasti zájezdů s potápěním. Proto jsem se pokusila udělat průzkum nabídky českých cestovních kanceláří a agentur a zjistit tak možnosti zájezdů s potápěním, které tyto subjekty v současné době nabízejí.

Jako základní přehled uvádím v příloze č. 4 tabulku 15-ti největších cestovních kanceláří a agentur za rok 2006 podle tržeb a v příloze č. 5 tabulku 40-ti největších CK a CA podle počtu zákazníků. Dále jsem do přílohy zařadila tabulku 10-ti CK a CA, které se v roce 2006 nejvíce podílely na výjezdovém cestovním ruchu ČR (Příloha č. 6). Všechny tyto kanceláře a agentury byly zařazeny do průzkumu, jestliže poskytly požadovaná data k 25.5.2007.

Náhodným výběrem jsem z těchto a dalších cestovních kanceláří na trhu cestovního ruchu v ČR zvolila 25 CK a podrobně se zaměřila na jejich nabídku. Výsledkem je následující tabulka č. 2. Tento průzkum mě přivedl k závěru, že potápěčské zájezdy v současné době do standardní nabídky cestovních kanceláří a agentur ve většině případů nepatří. Pouze 6 z 25 vybraných cestovních kanceláří uvádí ve své nabídce potápění. Po podrobnějším prostudování těchto nabídek jsem zjistila, že se často jedná o zájezdy připravované na míru a to většinou pro skupiny. Další variantou je spolupráce CK s potápěčskými centry, které se nacházejí v cílové destinaci. Pak jde ze strany CK v podstatě jen o nabídku zajištění jejich služeb. Ostatních 19 cestovních kanceláří nemělo ve svých nabídkách potápění zvláště vyčleněné ani zvýrazněné. Většinou byl tento sport uveden až v bližším popisu destinací, u pobytových zájezdů k moři jako jedna z možných doplňkových aktivit. To je ale zpravidla dáno charakterem destinací,

kdy ve většině přímořských center po celém světě již fungují samostatné potápěčské základny. V takovém případě je zde potápění nabízeno samostatným subjektem jako doplňková sportovní aktivita a se službami české CK poté v podstatě nesouvisí.

V České republice jsou tedy zájezdy pro potápěče organizovány výhradně specializovanými subjekty cestovního ruchu. Jsou to hlavně cestovní kanceláře a agentury orientované na sportovní aktivity, dobrodružné cesty, outdoorové akce, aktivní dovolenou apod. I přesto, že zájem účastníků CR o tyto sportovní služby v poslední době stále stoupá, není takto zaměřených kanceláří na trhu cestovního ruchu tak velké množství. Navíc ne všechny z těchto subjektů se věnují právě potápění. Po dalším podrobném prozkoumání široké nabídky zájezdů různých CK a CA na českém trhu jsem dospěla k závěru, že většina zájezdů pro potápěče je stále organizována či nabízena přímo potápěčskými kluby a školami. Tyto firmy sice zpravidla zakládají svoji činnost na vedení kurzů a na prodeji a servisu potápěčské techniky, ale většinou mají také vlastní potápěčský klub a nejen pro své klienty poté organizují různé akce, včetně zájezdů za potápěním. Přehled několika takových, na potápění zaměřených subjektů poskytne tabulka č. 3.

Tabulka č. 2 - zájezdy s potápěním v nabídce českých CK (I.část)

název cestovní kanceláře	popis, hlavní zaměření	potápěčské zájezdy v nabídce CK ANO/NE - poznámka	možnost potápění (doplň. aktivita)	adresa CK internetová adresa CK
01. CK ČEDOK, a.s.	CK - největší a nejstarší a touroperátor v ČR	ne	ano	Na Příkopě 18, Praha; www.cedok.cz
02. FIRO-tour, a.s.	CK - 2. největší v ČR	ne	ano	Národní třída 37/38, Praha 1; www.firotour.cz
03. CK FISCHER, a.s.	CK - specializace na vysoce kvalitní výjezdovou turistiku	ne	ano	Milešovská 1136/5, Praha 3; www.fischer.cz
04. EXIM TOURS, a.s.	CK - největší touroperátor leteckých zájezdů v ČR	ne	ano	Revoluční 23, Praha 1; www.eximtours.cz
05. SUNNY DAYS, s.r.o.	CK - Středozevní a Rudé moře, Atlantský oceán	ne	ano	Štefánikova 48, Praha 5; www.sunnydays.cz
06. CK BLUE-STYLE, s.r.o.	CK - Řecko, Tunis, Djerba, Turecko, Bulharsko, Egypt	ne	ano	Karolínská 1, Praha 8; www.blue-style.cz
07. BLUE SKY TRAVEL, s.r.o.	CK - pobytové a poznávací zájezdy, zájezdy skupinové a na míru	ne	ano	Růžová 15, Praha 1; www.blueskytravel.cz
08. VIAMARE, s.r.o.	CK - specializace na Řecké ostrovy	ano - zajištění služeb PADI* u Jónského moře	ano	Francouzská 126, Praha 2; www.viamare.cz
09. VÍTKOVICE TOURS, s.r.o.	CK - oblast Jadranu, Rakousko a relaxační pobyty	ano - zájezdy připravované na míru	ano	Myslíkova 10, Praha 2; www.ckvt.cz
10. CK HORIZONT TRAVEL, s.r.o.	CK - zahraniční a domácí, pobytové, poznávací a lyžarské zájezdy	ne	ano	Pekařská 21, Brno; www.horizont-travel.cz
11. ESO TRAVEL, s.r.o.	CK - specialista na vzdálené, exotické destinace	ne	ano	Korunovační 22, Praha 7; www.esotravel.cz
12. BEST REISEN CZ, s.r.o.	CK - specialista na destinace Tunisko a Egypt	ne	ano	Korunní 810/104, Praha 10; www.bestreisen.cz
13. CK ALEXANDRIA, s.r.o.	CK - Bulharsko, Řecko, Tunisko, Itálie, exotické destinace	ne	ano	Vodičkova 25, Praha 1; www.alexandria.cz

* PADI - mezinárodní potápěčská organizace, zajišťující kurzy potápění; výukový systém

Tabulka č. 2 - zájezdy s potápěním v nabídce českých CK (II.část)

název cestovní kanceláře	popis, hlavní zaměření	potápěčské zájezdy v nabídce CK ANO/NE - poznámka	možnost potápění (doplň. aktivita)	adresa CK internetová adresa CK
14. CK ALEX, s.r.o.	CK - Bulharsko, Egypt, Řecko, Tunisko, Turecko	ne	ano	Spinózova 7, Praha 4; www.ckalex.cz
15. CK PRADOK, s.r.o.	CK - Řecko, Chorv., Brazílie, JAR, Seychely, Spoj. arab. emiráty	ano - nabídka služeb PADI* na Korfu	ano	Zborovská 6, Praha 5; www.pradok.cz
16. CK WORLD Travel, a.s.	CK - poznávací, pobytové, víkendové zájezdy; aktivní dovolená	ano – Itálie, Chorvatsko, Řecko	ano	Klatovská 18, Plzeň; www.worldtravel.cz
17. CK IBIS	CK - specialista na Korsiku, Sardinie, Elba, Francie, Sicílie	ne	ano	Radlická 11, Brno; www.ckibis.cz
18. CK POZNÁNÍ	CK - specialista na zájezdy s turistikou, aktivní dovolená, outdoor	ne	ano	Tř. 17. listopadu, Pardubice; www.poznani.cz
19. REDOK TRAVEL, s.r.o.	CK - poznávací a pobytové zájezdy, zahr. i domácí, cykloturistika	ne	ano	Náměstí Míru 19, Svitavy; www.redok.cz
20. CK ADVENTURA, s.r.o.	CK - aktivní dovolená, dobrodružné, poznávací zájezdy, exotika	ne	ano	Voroněžská 20, Praha 20; www.adventura.cz
21. CK DAEN Internationals, s.r.o.	CK - poznávací a pobytové zájezdy	ano - skupinové zájezdy na míru	ano	Bezručova 1, Plzeň; www.daen.cz
22. CK SHENKO'S, s.r.o.	CK - poznávací a pobytové zájezdy	ano - destinace Egypt	ano	Litovelská 117/6, Olomouc ; www.shenkos.cz
23. CK NEV -DAMA, a.s.	CK - poznávací a pobytové zájezdy	ne	ano	Opletalova958/27, Praha 1; www.nev-dama.cz
24. CK TRIP s.r.o.	CK - aktivní dovolená, sportovní zaměření	ne	ano	Pasířská 27, Jablonec n Nisou; www.ck-trip.cz
25. CK KUDRNA s.r.o.	CK - aktivní dovolená, sportovní zaměření	ne	ne	Bašty 2, Brno; www.kudrna.cz

Tabulka č. 3 - přehled některých CK a CA specializovaných na potápěčské zájezdy

název	popis, zaměření	adresa; internetová adresa
01. CK AQUATRAVEL - CA SUBAQUA SERVIS	CK, cestování za vodou, škola potápění	Okružní 284, Hrdějovice; www.aquatravel.cz , www.subaqua.cz
02. SPARK AIRTICKETS s.r.o.	CK a CA, kurzy potápění	Jirečkova 1010/5 Praha 7; www.potapeni-online.cz
03. CK KLÍČ s.r.o.	CK, aktivní dovolená, adrenalinové zájezdy, outdoor programy pro školy a firmy	Havlíčková 7, Trutnov; www.ckklic.cz
04. ADREX.CZ	inform. server - extrémní sporty, nabídka zájezdů	Vír 283, okres Žďár nad Sázavou; www.adrex.cz
05. ALEA TOURS & TRADE, ALEA DIVERS s.r.o.	CK, specializace na cesty do Izraele, škola potápění	U Vršovického nádraží 16, Praha 10; www.alea.cz
06. CK PLANETA	CK, dobrodružné cesty, potápění, poznání	Daliborova 5, Ostrava; www.ckplaneta.cz
07. ADVENTURE SPORTS s.r.o.	CK, sportovní a expediční cestování	Kšírova 120, Brno; www.adventuresports.cz
08. KAPR DIVERS s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Náměstí Svatopluka Čecha 2, Praha 10; www.kaprdivers.cz
09. OCTOPUS DIVERS s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Korunní 81, Praha 3; www.oktopusdivers.cz
10. OLSON s.r.o.	CK, zájezdy pouze pro členy potápěčského klubu*	Bubenské nábřeží 306/13, Praha 7; www.olson.cz
11. HAPPY DIVERS s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Na Václavce 18, Praha 5; www.happydivers.cz
12. MDC s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	K Zeleným domkům 35, Praha 4; www.potapko.cz
13. KORÁL	škola potápění, zájezdy*	Náměstí Míru 13, Praha 2; www.koral.cz
14. MIRAGE DIVING	škola potápění, zájezdy*	Sokolský ostrov 1, České Budějovice; www.zajejzdy.miragediving.cz
15. DIVE CREW	CA, zájezdy pouze pro členy klubu*	Drozdovice 87, Prostějov; www.divecrew.cz
16. AGNICO s.r.o.	CA, potápěčské, pobytové a expediční zájezdy	Riegrova 909/5, Děčín; www.agnico.cz
17. OK DIVING s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Bludovická 400, Praha 9; www.okdiving.cz
18. FUN DIVING s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Obora 56, Skalice nad Svitavou; www.fundiving.cz
19. DEEP'N'DOWN s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Blahnickova 5, Praha 3; www.deendown.cz
20. DIVE ACADEMY, s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Norská 601/12, Praha 10; www.diveacademy.cz
21. AQUAMARINE Bohemia s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Homolová 490, Praha 9; www.aquamarine.cz
22. TRIGGER DIVERS PRAGUE s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Bělohorská 274/9, Praha 6; www.triggerdivers.cz
23. ANICO s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Hrnčířská 43, Brno; www.anico.cz
24. DIVE POINT s.r.o.	škola potápění, zájezdy*	Lipová 8, Praha 2; www.divepoint.cz
25. BLUE ABYSS	škola potápění, zájezdy*	U prostředního mlýna 2016, Pelhřimov; www.blueabyss.cz

* hlavní činností těchto firem je výuka potápění, prodej a servis potápěčské techniky, potápěčský klub a organizace akcí pro potápěče, vč. prodeje zájezdů

5.5 Shrnutí

Jak jsem zmínila již v úvodních kapitolách, cestování se stává stále více neodmyslitelnou součástí našeho života. Změny ve společnosti, stejně tak jako změny ekonomické či změny životního stylu mají následný a neustálý vliv na cestovní ruch. Je velmi důležité, aby tyto změny byly sektorem CR akceptovány, aby jim byla přizpůsobena nabídka. Preference a chování lidí a s nimi i nabídka služeb a produktů cestovního ruchu se neustále vyvíjejí. Zatímco dříve nabídka určovala poptávku, dnes je tomu právě naopak. Stále větší nasycení trhu, rostoucí zájem spotřebitelů o sebe sama, vyšší disponibilní příjmy a rostoucí fond volného času ovlivňují úspěšnost dodavatelů služeb cestovního ruchu. (15)

Domnívám se, že cestovní kanceláře a agentury v České republice, by mohly aktivitu potápění jako produkt CR využívat lépe, tedy zařadit ji do svých nabídek ve větším rozsahu. Nasvědčují tomu jak minulé, tak soudobé a budoucí trendy ve vývoji cestovního ruchu.

V projektové části se dále pokusím navrhnout dva vlastní potápěčské zájezdy. Oba budou koncipovány tak, aby byly použitelné pro kteroukoliv potápěčskou školu, klub, či CK nebo CA. První z nich je zájezdem týdenním s cílovou oblastí Egypt, druhý je zájezdem pouze víkendovým, v nedalekém sousedním Rakousku. Důvody, proč jsem si vybrala právě tyto destinace vysvětlím jednotlivě v popisu navrhovaných zájezdů.

6 PROJEKTOVÁ ČÁST

6.1 Návrh zájezdu: Potápěčské safari v Rudém moři

6.1.1 Rudé moře

„Rudé moře je místo plné zázraků, právě zde jsem zažil ty nejužasnější ponory.“ (Jacques Cousteau)

Rudé moře patří mezi nejnavštěvovanější potápěčská místa na světě. Je jedním z nejseverněji položených korálových moří na Zemi a pro potápěče z celého světa je stále synonymem záhad a vzrušení. Od dob dobrodružných výprav Jacquese Cousteaua se Rudé moře stalo potápěči i turisty vyhledávaným centrem jak v letoviskách na severu, tak při dlouhých plavbách na jihu.

Rudé moře (arabsky بحر الأحمر, al-bahhr al-ahhmar) je vnitřním moře Indického oceánu, nacházející se mezi Arabským poloostrovem a Afrikou. Je 2000 km dlouhé a až 350 km široké. Jeho rozloha je asi 450 000 km². Maximální hloubka Rudého moře dosahuje 3039 m. Na jihu je spojené průlivem Bab-al-Mandab s Adenským zálivem Arabského moře, na severu spojuje Rudé a Středozemní moře Suezský průplav. Neústí do něj žádná řeka. V době rozmnožování červených řas získává moře rudé zbarvení, od kterého je údajně odvozen jeho název. Existují ale i další výklady - rudě zbarvené hory, nebo suché solné pánve na pobřeží, které jsou někdy kolonizovány živými červenými organismy. Horké klima a horký pouštní vítr vanoucí z přilehlé Arabské pouště napomáhá rychlému odpařování vody, které ve spojení s malým množstvím srážek způsobuje, že má Rudé moře velmi vysokou salinitu (průměrně 36 až 38 promile) a patří tak mezi nejslanější na světě. Teplota vody na hladině jen výjimečně klesne pod dvacet stupňů. Především díky těmto dvěma specifickým podmínkám je fauna Rudého moře velmi bohatá a naprosto se liší od sousedního Středozemí. Najdeme zde více než dvě stovky druhů korálů, které tvoří jedny z nejbohatších a nejkrásnějších útesů na světě a přes tisíce druhů ryb i dalších živočichů. Právě rozmanitost vodního života, jedinečné podmořské útesy a jeskyně, velké množství vraků známých lodí a poměrně nízká vzdálenost od

Evropy řadí Rudé moře mezi nejznámější potápěčská místa na světě. Většina vyhledávaných lokalit se nachází právě při egyptském pobřeží. (8)

6.1.2 Egypt

Egypt nabízí jednu z nejlepších možností k potápění v celém Rudém moři. Od korálových útesů jižní části poloostrova Sinaj po odlehlé severní pobřeží Akabského zálivu až k nedotčeným překrásným hlubinám jihu, které jsou dosažitelné pouze vícedenními plavbami. 1500 kilometrů opuštěného egyptského pobřeží z velké části pokrývá severozápadní část Rudého moře. Je zde nevyčerpatelné množství lokalit k potápění, z nichž je možno vybírat, včetně vzdálených dokonalých míst, která jsou navštěvována pouze dálkovými loděmi.

Pro naprostou většinu zahraničních potápěčů je Egypt Rudé moře. Pobřežní města jakými jsou Hurghada a Sharm el Sheikh, jsou hlavními potápěčskými cíli a slouží jako základna většiny návštěvníků poloostrova Sinaj.

Obrázek č. 1: mapa Egypta

Zdroj: < http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Red_Sea>. [online].

Podnebí, počasí a podmínky pro potápění v Egyptě

Egypt se nachází v suchém subtropickém pásmu. Na rozdíl od Evropy se zde rozlišují pouze dvě roční období. Léto zde trvá od května do října a je horké a suché. Zima je od listopadu do dubna, dny jsou během ní teplé, večery však studené.

Ve srovnání s počasím u nás ve střední Evropě je v Egyptě velice hezky. Teploty v létě často překračují 40° Celsia, zvláště ve Středním a Horním Egyptě a pochopitelně v pouštních oblastech. K výraznějšímu zlomu dochází přibližně v říjnu a listopadu. V zimních měsících jsou teploty v Egyptě přijatelnější pro cestování, pohybují se kolem 20, na jihu kolem 30 stupňů Celsia. Právě proto je zde zima považována za hlavní turistickou sezónu.

Teplota vody dosahuje v červenci a srpnu až 27° Celsia. V prosinci a lednu se pohybuje okolo 19° Celsia, což je pro potápěče stále ještě příjemné. Dalším, pro potápění důležitým faktorem je viditelnost pod vodou. V Egyptě je výborná, průměrně 20 metrů a více, dokonce není neobvyklé, že dosáhne někdy až 30 metrů. (8)

6.1.3 Charakteristika zájezdu

Všechny výše uvedené důvody vedly k mému rozhodnutí navrhnout nestandardní potápěčský zájezd právě do Egypta. Nestandardní proto, že se bude jednat o kombinované safari², které umožní navštívit ty nejkrásnější a nejzajímavější potápěčské lokality v Rudém moři v jednom týdnu. Při plánování zájezdu budu postupovat podle teoretické části 3.5.3 Tvorba produktu CK – zájezdu.

6.1.4 Trasování zájezdu

Už z povahy tohoto zájezdu vyplývá, že způsob dopravy musí být kombinovaný. Doprava do Egypta bude zajištěna chartrovým letem Praha – Hurghada – Praha, kdy přesný čas odletu bude upřesněn teprve 48 hodin před

---

² Safari: potápěčský zájezd s ubytováním na lodi

ním. Po přeletu do Hurghady bude zajištěn transfer na potápěčskou loď, na které účastníci stráví celou dobu pobytu.

6.1.4.1 Stanovení programu zájezdu (manuál zájezdu)

1. den: Odlet z Prahy, přilet do Hurghády, (let trvá cca 4,5 hodiny.) Transfer autobusem z letiště na loď do přístavu v Hurghádě, nalodění - ubytování, večere.

2. a 3. den: potápěčské lokality na severu

Severní oblast je známá nejen nádhernými útesy (Ras Muhammad, Tiran Island), ale hlavně velkým počtem vraků, z nichž nejznámější jsou Thistlegorm, Rosalie Moller, Dunraven, Giannis D. Právě díky vrakům je toto místo velmi oblíbené a často navštěvované všemi, kteří se k vrakům rádi potápějí.

Poloostrov **Ras Muhammad** vybíhá z hlavní části poloostrova Sinaj do Rudého moře. Okolo pobřeží je hustý shluk potápěčských lokalit se třemi hlavními místy. Nejznámější je Žraločí útes, což je cíp strmé mořské hory vzešlé přímo z pobřeží, od hlavní pevniny je oddělen mělkým kanálem. Tato lokalita má jako hlavní doménu strmou zeď, okolo severovýchodní a na východní straně se propadá až na 50 metrů. Tato zeď dává prostor pro strmý útesový svah, který pokračuje jihozápadně. Korálový porost je zde na některých mělčích a rovnějších místech obzvláště hustý.

Thistlegorm je vrak zásobovací lodi z druhé světové války, která byla potopená německými bombardéry v roce 1941. Vrak je situován severozápadně od Ras Muhammad v úžině Gubal. Objevil ho slavný francouzský oceánograf Jacques Cousteau. Leží ve 30 metrech s téměř neporušenou přídílí, která sedí skoro v pravém úhlu na písčném dně. Střed lodi je hodně poškozený, z čehož se usuzuje, že zde byl velký náklad střeliva a že byl epicentrem výbuchu, který Thistlegorm potopil. Lokomotiva, která musela být vyhozena z paluby, když se loď potápěla, leží na přístrojové části vraku, její vagony jsou stále na palubě. Interiér lodi je naplněn veškerou možnou válečnou výbavou. Vrak připomíná obrovský zatopený vojenský sklad, nachází se zde tucty motocyklů značky BSA,

automobily, nákladními vozy a velký náklad munice. Toto místo je hustě obydleno rybami a měkkými korály.

Rosalie Moller je vrak lodi, který leží v Suezském zálivu, v blízkosti jeho afrického břehu u ostrova Gubal. Loď byla za 2. světové války součástí zásobovací flotily Britského královského námořnictva. Rozvážela po námořních základnách kvalitní černé uhlí. Dne 11. září 1941 ji při čekání na průjezd Suezským průplavem potopily německé bombardéry, jen dva dny potom, co poslali ke dnu Thistlegorm. V současnosti se stále častěji stává cílem potápěčské turistiky. 108 metrů dlouhá loď leží vzpřímeně na dně. Hloubka u zádi je 45 metrů, u příde se blíží 53 metrům. Náklad černého uhlí, který měla doručit do Alexandrie, dodnes zaplňuje její nákladové prostory.

Dunraven je vrak britské nákladní lodi, který leží na dně Rudého moře už 123 let. Byl objeven v roce 1977 a ještě dlouho poté se vedly diskuze, odkud vlastně pochází a jak se vůbec jmenuje. Jméno lodi se nakonec podařilo rozluštit z porcelánového talíře nalezeného ve vraku. Ale tím zdaleka nebyl vyřešen problém identity lodi. Zjistilo se totiž, že byly registrovány celkem 2 lodi pod jménem Dunraven. Nakonec se prokázalo, že tato nákladní loď převážela v roce 1876 zásilku vlny a bavlny z Bombaje do Newcastleu. Po nárazu do korálového útesu vypukl požár, který vzhledem k povaze převáženého zboží vydržel hořet několik hodin a loď se nakonec převrátila a potopila. V oblasti, kde se vrak nachází jsou poměrně silné proudy a viditelnost není vždy ideální vzhledem k přemísťování sedimentů na mořském dně. Protože se jedná o starý vrak, téměř celý již splynul s přírodou a kolem lodi i uvnitř ní je bohatý podmořský život. Svoje útočiště tu našly barakudy, rejnoci, ropušnice a kanici. Vrak leží v maximální hloubce 29 metrů a je porostlý mnoha druhy korálů. Na zádi lodi u kormidla může odvážný potápěč s dobrou svítilnou vniknout do útrob vraku a celý jej podélně proplout. Na několika místech lze přitom vyhlédnout ven prorezlými místy v plášti lodi.

Giannis D. je vrakem řecké námořní lodi, která ukončila svoji pouť dne 19.4.1983 a náhodou se potopila hned vedle staříčké britské lodi. Ztroskotala na cestě z Rijeky do Hodeudy v Jemenu. Loď měřila skoro 100 metrů, po nárazu do útesu byla ještě šest týdnů částečně nad hladinou a teprve potom jí moře rozdělilo

na dvě části a smetlo do hloubky 27 metrů. Příd' lodi ještě dlouho vyčnívala z moře a pomáhala tak určit polohu vraku, ale i ji nakonec pohltilo moře. Ponory na vraku Giannis D. není možné dělat kdykoliv, protože jsou zde také časté silné podmořské proudy. (29)

4. den: potápěčské lokality při centrálním pobřeží

Ze severní části bude plavba pokračovat k centrálnímu pobřeží Safagy. Safaga je původně rybářský přístav a nyní i moderní turistické centrum, nacházející se cca 50 km jižně od Hurghády. Na rozdíl od ní zde ale není taková frekvence turistů ani potápěčů a místní reefy jsou právem řazeny mezi nejkrásnější lokality Rudého moře. Zde je možné uskutečnit dlouhé ponory v bohatých korálových zahradách ale i podniknout náročnější sestupy na útesech padajících do modrých hlubin. Při troše štěstí je možné potkat zde žraloky, manty, tuňáky, delfíny a další obyvatele volného moře. Další zastávkou je překrásný Panorama Reef. Tento mohutný útes, známý také pod arabským názvem Abú Alama, je celý ukryt těsně pod hladinou, má oválný tvar a je situovaný od severu k jihu. Jeho stěny s četnými převisy klesají až do více než 200 m a jsou porostlé měkkými korály a gorgoniemi. Existuje vysoká pravděpodobnost spatřit zde kranase, barakudy a šedé žraloky.

5 a 6. den: Brothers Islands

Brothers Islands neboli Bratrské ostrovy místně nazývané El Akhawein jsou dva malé ostrůvky na otevřeném moři v severní polovině egyptského pobřeží, jedno z nejkrásnějších míst k potápění v Egyptě. V podstatě to jsou vrcholky dvou masivních útesových pilířů, které stoupají z několikasetmetrových hloubek. V této oblasti jsou jedinými význačnými útesy a proto přitahují obrovská hejna ryb a dokonce i žraloky. Fantastický a barevný korálový porost sahá až do nedosažitelných hloubek. U břehů Brothers Islands odpočívají také dva vraky – Aida – italská vojenská zásobovací loď potopená roku 1957 a Numidia – anglická nákladní loď. Souostroví se nachází se přibližně 80 km od pobřeží, větší z ostrovů je pak vzdálen asi kilometr od menšího. Je jednoduché oba ostrovy rozeznat,

neboť na menším stojí kamenný maják, jako vzpomínka na britskou nadvládu. Od devadesátých let jsou Brother Islands prohlášeny národním mořským parkem.

7. den: Salem Express

Na cestě zpátky je plánována zastávka u vraku, který je velkým emotivním zážitkem pro všechny potápěče. Egyptský trajekt Salem Express se vydal na svoji poslední plavbu dne 15.12.1991 ze Saudské Arábie do Egypta s 690 pasažéry na palubě. Většina z nich byli poutníci, kteří se vraceli domů z Mekky. Pouhých 11 km od svého cíle narazil trajekt do korálového útesu a během několika málo minut se 100 metrů dlouhá loď potopila. Zachránit se podařilo pouze 180 pasažérům, kteří později potvrdili, že záchranné akce nebyly dobře koordinovány a na lodi zavládl chaos a panika. Vrak nyní leží na boku v hloubce od 10 do 30 metrů a je vhodný i pro začínající potápěče. Trajekt je doposud poměrně čistý, tzn. že zde nejsou letité usazeniny jako na jiných vracích. Na některých místech se uchytily měkké červené korály, které už dosahují obdivuhodné délky. Interiér trajektu je při bližším prozkoumání poměrně zachovalý, kapitánský můstek zůstal dodnes prakticky v neporušeném stavu. V těsné blízkosti paluby jsou poházeny ještě přivázané záchranné čluny. Z větší vzdálenosti jsou dobře viditelné dva obrovské komíny s písmeny S. Na střeše jsou stále uchyceny antény a velký radar, skrz okénka na palubě je možné nahlédnout do interiéru trajektu. Překvapující je, že není vidět nic, co by třeba jen vzdáleně připomínalo vybavení kajut. Všechny předměty, který nebyly pevně uchycené, se totiž sesunuly po potopení lodi na její bok a leží tam nakupeny na obrovských hromadách. (13)

Poslední den plavby se uskutečňují obvykle jen 2 ponory. Večer následuje noc na lodi nebo transfer do hotelu v Hurghádě.

8. den: transfer na letiště přímo z lodi nebo z hotelu v Hurghádě, odlet zpět do ČR.

Ubytování

Ubytování je po celou dobu zájezdu zajištěno na potápěčské jachtě s názvem Cecilia. Podrobný popis lodi tvoří tabulka na následující straně. (Tabulka č.3) Potápění z paluby obytné lodi má několik výhod: umožňuje potápět se vícekrát denně (mezi třemi až pěti ponory). Vzhledem k tomu, že loď pluje od jednoho místa k druhému hlavně v noci, získá se tak maximální čas k potápění a otevírá se možnost navštívit exotická, dříve nepřístupná místa včetně vraků a útesů vzdálených od pobřeží. Plavba na obytné lodi se zdá drahá, ale pokud se potápěč může za své peníze potápět častěji a jídlo i ubytování je již zahrnuto v ceně, je to pak pro něj nejlepší možný způsob.

Potápění

Loď je plně vybavena pro pohodlné potápění, k dispozici jsou 12-ti litrové hliníkové láhve INT/DIN. Potápění je po celou dobu zájezdu neomezené, včetně nočních ponorů.

Stravování

Stravování je zajištěno na lodi, plná penze formou švédských stolů. Nealkoholické nápoje jsou v ceně po celou dobu zájezdu, alkoholické nápoje možno dokoupit na místě.

Pojištění

V případě potápěčského zájezdu se všem účastníkům doporučuje pojistit se přímo na potápění. Takovou službu u nás nabízí společnost DAN (Divers Alert Network). Je to mezinárodní nezisková nadace, která zajišťuje nepřetržitou lékařskou asistenci v případě potápěčské nehody a to kdekoliv na světě. Nejrychlejší a nejběžnější způsob jak se stát členem a pojistit se je cestou internetových stránek a virtuální platbou členského poplatku, který je při základním pojištění 68 euro ročně. Jako doplňkovou službu nabízí tato organizace také cestovní pojištění Dan Travel Assist.

Tabulka č. 4: Popis potápěčské lodi – ubytování:

	<p>M/Y CECILIA</p> <p>Luxusní dřevěná potápěčská jachta, úplně renovovaná v lednu 2007. Čistá, udržovaná, provedení interiéru salonu i kajut s obvyklým egyptským vkusem. Její velikost, dobré navigační přístroje a zkušená posádka zaručuje příjemnou plavbu i na vzdálené ostrovy Brothers či St. Johns.</p>
<p>Specifikace lodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klasifikace: Luxury* ○ Rok stavby: 2003 ○ Kapacita: 22 hostů ○ Délka: 30 m ○ Šířka: 7,5 m ○ Motory: 2 x Mann 500 HP ○ Generátory: Perkins 45 kW + Silent 24 kW ○ Navigace: echosonda, radar ○ Komunikace: rádio Marine VHF, HF ○ Voda: nádrž 16 tun ○ Palivo: nádrž 12 tun nafty ○ Kyslík: láhev 50 L, dýchací přístroj ○ Záchrané vybavení: 30 vest, záchrané čluny <p>Potápěčské vybavení:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kompresory: 2 x Bauer – v podpalubí ○ Láhve: hliníkové 12 L DIN/INT ○ Čluny: 2x 5,5 m/ křiv. motory 40 HP <p>Posádka: kapitán, technik, kuchař, číšník-barman, 3 námořníci, průvodce.</p>	
	<p>Kajuty: v podpalubí 8 dvoulůžkových s vlastní koupelnou a klimatizací, postele vedle sebe. Na horní palubě další 3 dvoulůžkové kajuty s klimatizací, bez koupelek. 4 koupelny na palubách.</p> <p>Salon / jídelna: klimatizace, TV, DVD-Video, CD-HiFi</p>

Zdroj: < <http://www.planetsafari.eu/cz/boats.html>>. [online].

* Luxusy dle klasifikace potápěčských lodí, obvykle užívané v Egyptě: délka 28-34 m, kajuty s příslušenstvím a ústím klimatizace v kajutách (jen některé mají individuální regulaci klimatizace), postele obvykle vedle sebe, luxusní provedení interiéru.

6.1.5 Kalkulace ceny zájezdu

Většina nákladů tohoto zájezdu patří mezi náklady přímé, kalkulace bude proto vycházet především z nákladů jednotkových, které se vztahují k jednotlivým účastníkům zájezdu a kalkulují se bez rizika neobsazení.

letenka Praha - Hurghada - Praha	8 490,- Kč
letištní poplatky	2 180,- Kč
transfery z letiště do přístavu a zpět	1 390,- Kč
týdenní potápěčský program na lodi Cecilia (6 dní / 7 nocí)*	11 600,- Kč
plná penze, nealkoholické nápoje	1 500,- Kč
poplatek Reef Protection Fee (12 EUR / týden)	340,- Kč
CELKEM NÁKLADY	25 500,- Kč

* zahrnuje ubytování na lodi, neomezené potápění 6 dní (3-5 ponorů denně, poslední den 2 ponory), průvodce, zátěž

Základní cena zájezdu pro potápěče: 25 500,- Kč

Tato cena nezahrnuje:

- egyptské vízum \$ 15
- vstupné do Národního parku Brothers Islands: 45 €
- alkoholické nápoje na lodi,
- Nitrox³, potápěčskou výzbroj a pojištění,
- bakšišné cca 15-25 €\$.

Z nákladů nepřímých, tzn. nákladů, které je nutno vynaložit na zájezd bez ohledu na skutečný počet účastníků je potřeba započítat náklady na průvodce – instruktora potápění. Tyto náklady odpovídají jednotkovým nákladům na osobu zvýšeným o částku za plat průvodce, 6 000,- Kč. Celkem tedy **31 500,- Kč**.

Maximální počet účastníků je dán kapacitou lodi, to je 24 míst. Bude-li tedy zájezd plně obsazen 23 účastníky, náklady na jednotlivce budou **26 870,- Kč**.

Navrhovaná cena zájezdu je s ohledem na náklady **30 990,- Kč**.

---

³ Nitrox – obohacený vzduch, obsahuje více než 21% kyslíku, používá se pro delší ponory v mělkých vodách, tzv. „zdravé potápění“.

6.1.6 Shrnutí

Tento zájezd je vhodné uskutečnit v jarním období, tzn. v březnu nebo dubnu, kdy jsou v Egyptě nejvhodnější jak klimatické podmínky, tak podmínky pro potápění. Vzhledem k tomu, že většina potápěčských škol vede pro své stále klienty i vlastní klub, nebývá problém obsadit zájezd větší skupinkou potápěčů, kteří rádi využijí možnosti sportovní dovolené strávené s přáteli. Pokud se podaří zájezd plně obsadit, maximální dosažitelný zisk bude 94 760,- Kč. Zájezd je ziskový při počtu minimálně 8 osob, kdy celkový zisk činí 12 420,- Kč.

6.2 Návrh zájezdu č. 2: Alpská jezera v Rakousku a potápění v proudu na řece Traun

6.2.1 Charakteristika zájezdu

Tento zájezd je navržen pro potápěče, kteří jsou již přesyceni mořskou faunou a flórou a chtějí zažít trochu jiné potápění ve vodách sladkovodních. Je zájezdem pouze víkendovým, tzn. že je uskutečnitelný v podstatě kdykoliv a zároveň je vhodný pro širokou potápěčskou veřejnost, jelikož je časově poměrně nenáročný.

Oblast rakouských alpských jezer je často vyhledávanou potápěčskou lokalitou a to především proto, že nabízí nevšední zážitky spojené s potápěním v průzračně čisté vodě a setkání s velkým počtem nejrůznějších sladkovodních druhů.

6.2.2 Program zájezdu a popis potápěčských lokalit

1. den - pátek: v dopoledních hodinách odjezd na řeku Traun, na místě 2 ponory (výjezd proti proudu, autem nebo na lodi podle množství vody v řece), potápění v proudu a jeden ponor nad přehradou v okolí místních ostrůvků.

Řeka Traun: Proudové potápění na řece Traun je nezapomenutelným zážitkem. Jedná se o ponor, při němž se potápěči nechají unášet vířivým proudem řeky až do vzdálenosti 14 km. Členité koryto s křišťálově čistou vodou je domovem hejnům ryb nejrůznějších druhů. Vstup do vody je zde poněkud odvážný, protože je potřeba do proudu skočit. Vzhledem k malé hloubce koryta řeky ale není samotný ponor nijak náročný, proto je vhodný i pro potápěče se základním kurzem OWD.

Po ponorech odjezd na penzion Schober, ubytování, večeře, posezení.

2. den - sobota: snídaně, během dne 2 ponory na jezerech Gosausee a Hallstätter See.

Gosausee: Gosau u Dachsteinu, rekreační středisko ležící u Předního Gosausee, patřilo v minulém století k výletním místům císařské rodiny, která po

desetiletí žila v sousedním Bad Ischlu. Cestovatel a přírodovědec Alexander Friedrich von Humboldt nazval Gosausee „božím okem“ a tak je mu mnohdy přezdíváno dodnes. Nejlepší a nejpohodlnější vstup pod hladinu Předního Gosausee se nachází vpravo od půjčovny loděk. V zimě je hladina jezera zamrzlá a snižená díky regulaci stavu vody o 10 až 15 metrů. Břeh padá strmě dolů a už v hloubce deseti metrů se nalézají ohromné balvany, úlomky okolních hor. Flóra je zde poněkud skromná, více rostlinstva je k nalezení v blízkosti lesa v zadní části jezera. Mnohem zajímavější je velká rybnatost tohoto jezera, ani ne tak různorodostí jako kvalitou. K vidění jsou pstruzi potoční, bělice, mřenky i mníci, všechny ve velkém množství a obzvláště fotogenické. Mimo krátké období, kdy je přední Gosausee zkaleno táním sněhu a dešti, jsou jeho vody mimořádně čisté. Patří mezi vůbec nejčistší jezera oblasti Solné komory, v níž se nalézá celkem 80 většinou horských jezer a jezírek. V létě je v Gosausee pod hladinou dohlednost 5 metrů, s narůstající hloubkou se však zvětšuje až na dobrých 20 metrů. V zimě, kdy jsou okolní hory pokryty sněhem, viditelnost pod vodou až extrémně vzroste. Pak se i klidně ve čtyřicetimetrové hloubce potápěčům vyplatí zhasnout světla - pouhým okem je vidět lépe. Při hlubších ponorech je třeba brát v úvahu zkrácené nulové časy, pro svoji nadmořskou výšku patří potápění v Gosausee k potápění vysokohorskému.

Hallstättské jezero patří k nejzajímavějším v Solné komoře. Během tuhé zimy zamrzá, průměrně však přibližně jednou za 7 let. Znalci se domnívají, že na západní straně ústí do jezera teplé prameny, nasvědčoval by tomu měl zde i v zimě podstatně tenčí led. Tyto prameny však dosud nebyly objeveny. Dohlednost ve vodě Hallstättského jezera dosahuje 5 až 20 metrů, během tání sněhu a po silné bouřce se doporučují noční ponory. Jezero se řadí spíše k chladnějším, za teplých slunečných dnů nedosáhne teplota vody na hladině více než 21° až 23° Celsia. V hloubce 40 metrů v létě stoupne teplota nejvýše na 6° až 7° C. K vidění jsou siveni, štiky, pstruzi, okouni, mníci a dokonce i úhoři. Dno jezera v blízkosti centra Hallstattu je nazýváno největší „skládkou“ Solné komory. Od nepaměti (stáří Hallstattu se odhaduje na 4500 let) sem obyvatelé vyhazovali vše, co již nepotřebovali, anebo co prostě muselo zmizet. Nálezy jsou zde různé - od antického skla přes keramiku, kachle až po moderní záchodové mísy. Výjimkou není ani válečný materiál - zbraně a emblémy. Vyloveny byly i české koruny

(falešné peníze z války) a ručně vyfukované minerální sklo. Nermalou sbírku tvoří také blíže neurčené kosti a v alkoholu naložené zárodky neznámého původu. Další poutavou lokalitou tohoto jezera je například oblast přístaviště lodí Lerchenbach, kde se v hloubce 42 metrů nachází americký Jeep. U zámku Grub odpočívá v hloubce asi 80 metrů dvoumístné letadlo Buecker, které zde ztroskotalo 26. června 1944. Zajímavá lokalita se nalézá hned u tzv. Hausriffu - školy potápění Montain Diving Austria v Obertraunu. Zde se v hloubce 30-ti metrů ukrývají dva autobusy VW. Spodní autobus lze dokonce proplavat.

Po návratu večere, následně možný noční ponor.

3. den - neděle: snídaně, 2 ponory na jezerech Altaussee a Grundlsee

Altaussee: Přestože je toto alpské jezero vzdáleno pouhých 20 minut autem od potápěčské základny v Obertraunu, leží stejně jako jezero Grundlsee v zemi Steiermark (Štýrsko). Blízké okolí je nazýváno Ausserland a vyznačuje se vlastní kulturou, do které nepochybně patří místní kroje, odlišný akcent a díky jiným politickým stranám, které zde vládou, i jiné zákony. Zvláštní atrakcí zde je „Domácí muzeum“ a Solné doly, které sloužily v době 2. světové války jako největší skrýš uměleckých pokladů všech dob.

Altaussee patří k nejčistějším, ale také nejchladnějším alpským jezerům. Jeho teplota je v jakoukoliv roční dobu mezi 3 - 4° C, což je o celý 1° C méně než na jezerech okolních. Vysvětlením je pravděpodobně jiné složení vody. Na druhou stranu svojí flórou a faunou zaručuje plnohodnotné ponory plné zážitků. Podél břehu jsou k vidění ve velmi čisté a mělké vodě kolonie ráčků, pstruzi, mníci, štiky, okouni, raci. Směrem na hloubku se na asi 15-ti metrech nalézají až nepravděpodobně tlusté kmeny stromů rozdílné výšky. K jejich objetí je potřeba upažení 3 až 4 potápěčů a jejich stáří je odhadováno na 4 000 let. Přístup k ostatním zajímavostem je možný buď ze břehu - podél celého jezera vede lesní čistička, nabízí se tedy možnost naložit výstroj na dvoukolák, nebo prostřednictvím pronajaté loďky, kterých je zde k dispozici mnoho. Za hotelem u jezera směrem k rybářské boudě leží na hloubce 12 metrů karoserie nákladního sanitního vozu SS, o 50 metrů dál, na 18 metrech jeho podvozek. Směrem dál se nachází lavinová, kolmá stěna, která padá až do hloubky 45 metrů. Dalšími možnostmi pro potápěče je noční ponor, který není třeba plánovat příliš hluboko,

neboť většina ryb se zdržuje v hloubce od 0 do 5 metrů. Altaussee je také ideálním jezerem k potápění pod ledem. Zamrzá každým rokem v polovině, popř. koncem prosince a nahlédnout pod led se zde určitě vyplatí.

Jezero **Grundlsee** se nachází 18 km od Obertraunu, přes průsmyk Koppen směrem k Toplitzsee. Místně bývá přezdíváno „Zelený drahokam“. Jezero je 6 kilometrů dlouhé a místy i 1 km široké, s objemem 170 miliónů krychlových metrů vody a maximální hloubkou 64 metrů. Přes tyto rozměry je zde viditelnost velmi dobrá, charakteristická pro prameny. Na konci jezera u restaurace „Rostiger Anker“, kde dva potůčky přivádějí do jezera extrémně čistou a studenou vodu, dosahuje viditelnost až 15 metrů, v zimě a v suchých měsících i více. Břehy jezera zdobí porost vodních rostlin snad všech druhů, které stoupají ode dna až k samé hladině. Grundlsee je rájem mohutných hejn ryb – sivenů, okounů a pstruhů potočních. Největším úlovkem zde byl pstruh jezerní o hmotnosti 26,4 kilogramu a délce 1,17 metru. V podstatě je zde k vidění všechno - stromy, rostliny, ryby, skály, stěny, včetně zajímavostí jako je velký keson pro 5 osob v hloubce 6 metrů a rozcestník v hloubce 20 metrů, který informuje, jak daleko jsou odsud Bahamy, Bonaire, Maledívy. Grundlsee v zimě zamrzá, proto je také optimální lokalitou k zimnímu potápění pod ledem. Díky svým studeným přítokům je stále studené, a to i v letní sezóně. (27)

V odpoledních hodinách odjezd zpět do ČR.

6.2.3 Ubytování

Ubytování bude zajištěno v rodinném pensionu Schober, který se nachází na úpatí masívu Dachstein, v UNESCO chráněné krajinné oblasti Dachstein-Hallstatt-Obertraun. Jedná se o oblast rakouské Solné komory se spoustou ledovcových jezer a nedotčené přírody v okolí. Přímo v místě jsou známé ledovcové jeskyně a solný důl. Místo je v létě také ideální pro pěší turistiku a cykloturistiku.

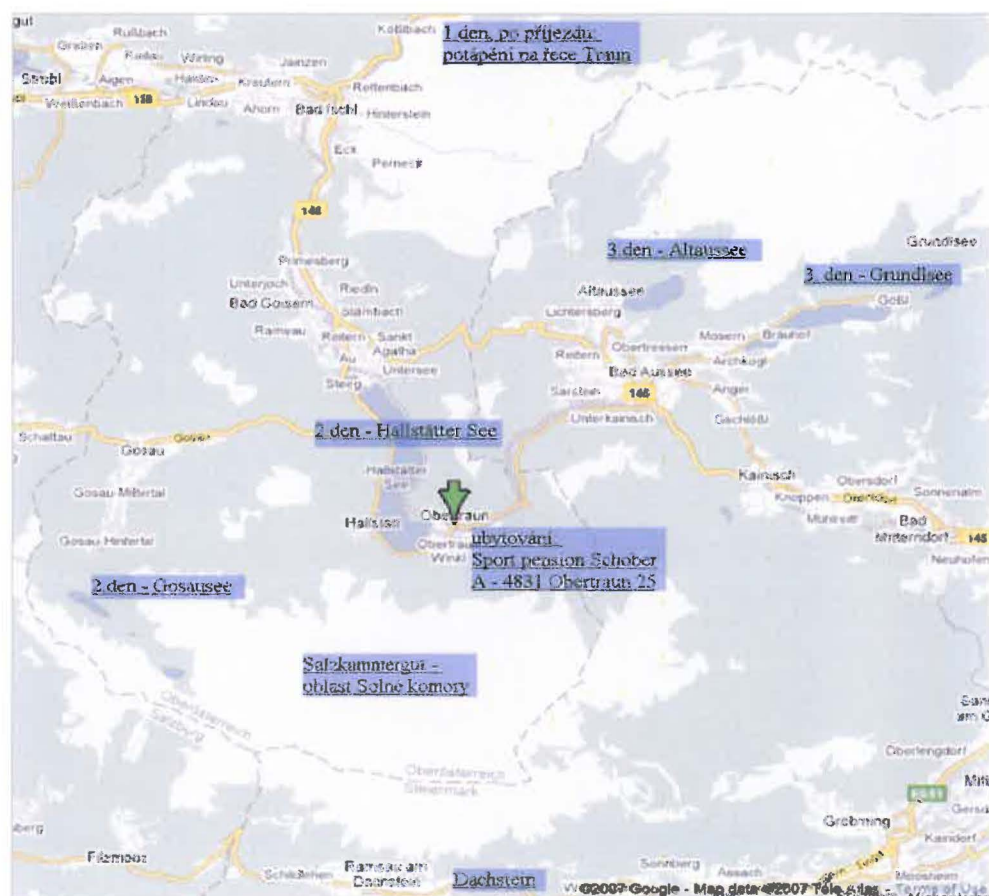
Pension má kapacitu 20 osob. Pokoje jsou 2-, 4- a 6-ti lůžkové, vybavené buď kuchyňským koutem nebo balkónem a vlastním sociálním zařízením. Celoročně je zde v provozu restaurace, která nabízí italsko-rakousko-českou kuchyni.

Další možnosti, které pension nabízí jsou sauna, společenská místnost, půjčovna horských kol, zahradní šach a dalších. Domluvit se zde je možné česky, německy i anglicky.

6.2.4 Stravování

Stravování bude zajištěno formou polopenze v místní restauraci. Mimo polopenzi je možné se v této restauraci stravovat kdykoliv.

Obrázek č. 2: Mapa oblasti rakouských alpských jezer a programu zájezdu

Zdroj: Google Map 2007

6.2.5 Doprava

Vzhledem k tomu, že se jedná o zájezd pouze víkendový, kdy cílová destinace není příliš daleko, nebude doprava zajišťována CK. (Vlastní doprava je u těchto typů zájezdů pro potápěče nejběžnější, už jen z toho důvodu, že každý potápěč sebou vozí poměrně objemnou výstroj).

Popis trasy

Optimální trasa: Praha – České Budějovice – Linz, dále směr Salzburg. Na půli cesty mezi městy Linz a Salzburg sjezd z dálnice Regau. Po odbočení doleva se mívá první jezero Solné komory Traunsee, které končí v městečku Ebensee. Zde je třeba pokračovat směrem na Graz, nikoli Salzburg. 10 km vzdálený Bad Goisern je nutné projet rovněž, poté již podle ukazatelů na Hallstatt, vzdálený 11 km. Na konci příjezdového tunelu je přímo centrum města Hallstatt, odkud je to 7 km podél jezera do Obertraunu. Dále se pokračuje stále po hlavní cestě, která vede až na parkoviště pensionu Schober. (Adresa: Sport pension Schober, A - 4831 Obertraun 25).

Vzdálenosti:

- Praha - Obertraun: 450 km, asi 4,5 - 5,5 hod.
- České Budějovice - Obertraun: 280 km, asi 2,5 - 3 hod.
- Brno - Obertraun: 400 km, asi 4,5 - 5,5 hod.

6.2.6 Potápěčská základna

Základna leží u hlubší části Hallstättského jezera. K dispozici je sušárna i půjčovna zapomenutého nářadí. Vzduch i s lahví stojí 14 Kč/1 litr, Nitrox 17 Kč/1 litr. Je třeba řídit se místními zákony, které jsou tvořeny majiteli jezer a organizací ARGE, podporující potápěčské aktivity této oblasti. Návštěvníkům ARGE základny je nabízena plastová karta s platností 365 dní včetně brožury s UW-fotografiemi a popisem lokalit. V ceně 15 EUR je zahrnuto rovněž základní pojištění pro případ úrazu.

6.2.7 Kalkulace ceny zájezdu

Vzhledem k povaze zájezdu a k tomu, že všechny náklady jsou přímé, tzn. počítají se bez rizika neobsazení zájezdu, protože se platí přímo při čerpání služeb, bude kalkulace vycházet pouze z nákladů jednotkových, které se vztahují k jednotlivým účastníkům zájezdu.

Ubytování:	2 x 2 lůžkový pokoj -	19 EUR / osoba / noc	152 EUR
	1 x 6 lůžkový pokoj -	13 EUR / osoba / noc	156 EUR
Stravování:	polopenze -	13 EUR / osoba / den	260 EUR
Potápění:	poplatek ARGE -	15 EUR / osoba	150 EUR
	plnění lahví vzduch -	168,- Kč / 12 l láhev	6 720,- Kč
Průvodce:	po celou dobu pobytu a při potápění		3 000,- Kč

Celkové náklady při počtu 10-ti účastníků: **30 039,- Kč**

(718 EUR, přepočítáno kurzem 28,30 Kč / EURO: 20 319,- Kč + 9 720,- Kč)

Náklady na osobu: 3 004 Kč. Navrhovaná cena zájezdu při předpokládaném počtu 10-ti účastníků je 3 900,- Kč. Celkový zisk je pak 896,- Kč na osobu, tedy 8 960,- Kč celkem.

6.2.8 Zajištění služeb u dodavatelů a placení služeb

V případě tohoto zájezdu postačí závazně rezervovat ubytování v Pensionu Schober, úhrada proběhne po příjezdu na místě. Vzhledem k tomu také není nutné vybírat od účastníků zálohy. Navrhla bych zaplacení plné ceny zájezdu nejdéle 14 dní před odjezdem.

6.2.9 Shrnutí

Tento typ zájezdu je pro potápěče atraktivní už jen z důvodu časové nenáročnosti. Dalším kladem je určitě zahraniční destinace, ale přesto příjemná vzdálenost z ČR a při menším počtu účastníků rozhodně i tzv. „rodinná povaha“ zájezdu, kterou jednoznačně podporuje atmosféra ubytování.

7 ZÁVĚR

Cestování a cestovní ruch jsou aktivity, které v souhrnu reprezentují jedno z největších světových ekonomických odvětví. Zároveň je CR v současné době velmi významným národohospodářským odvětvím. V své práci jsem se pokusila tuto dynamicky se rozvíjející oblast služeb blíže specifikovat.

Ve sféře cestovního ruchu jde nejen o cestování v rámci příslušné země, ale též o cesty do zahraničí, ať již za poznáním, kulturou, rekreací nebo obchodem. Zaměřila jsem se právě na cesty do zahraničí, za účelem rekreace. Tato podoblast cestovního ruchu tvoří podle mého názoru jeho významnou složku, ve které se skrývají další možnosti. Lidé mají zájem cestovat a zároveň mají přirozenou potřebu rekreace. V budoucnu se sice mohou měnit preference způsobu rekreace, místa a času trávení dovolené, zájmových oblastí účastníků cestovního ruchu a další, ale tyto dvě základní potřeby zde zůstanou. Jedním z hlavních principů dalšího rozvoje cestovního ruchu bude vytváření atraktivní nabídky klientům a to ve formě nových, ucelených produktů cestovního ruchu.

Dalším cílem této práce bylo představit potápění s přístrojem. Tento nevhední sport jsem chtěla prezentovat jako aktivitu, kterou je možné využít jako produkt na trhu cestovního ruchu. Současná nabídka českých subjektů CR, zájezdy s potápěním sice obsahuje, podle mého názoru by ale bylo možné tento sport využít v mnohem větším rozsahu a to především díky jeho vzrůstající oblibě.

V projektové části jsem si dala za cíl navrhnout dva zájezdy specializované na potápění, které budou v praxi realizovatelné. První z nich jsem situovala do Egypta, který je potápěči velmi často vyhledávanou destinací. Druhý zájezd jsem sestavila tak, aby bylo patrné, že tento sport mohou subjekty cestovního ruchu využít jako produkt nejen v nabídce standardních zájezdů k moři. Z tohoto důvodu jsem vybrala destinaci Rakousko a zájezd navrhla pouze jako víkendový.

Všechny cíle práce byly splněny. Vzhledem k tomu, že teoretických podkladů k takto úzce specializovanému směru v cestovním ruchu není dostatečné množství, doufám, že tato práce pomůže dalším zájemcům o danou problematiku.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ

8.1 Seznam použité literatury

- (1) DOBEŠ, Dušan: *Přístrojové potápění - praktická příručka pro každého potápěče*. Praha: CP Books a.s., 2005. ISBN 80-251-0700-0
- (2) DROBNÁ Daniela, MORÁVKOVÁ Eva: *Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost*. Praha: Fortuna, 1. vydání, 2004. ISBN 80-7168-901-7
- (3) HESKOVÁ, Marie a kolektiv: *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 1. vydání, 2006. ISBN 80-7168-948-3
- (4) HORNER Susan, SWARBROOKE John: *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing a.s., 2003. ISBN: 80-247-0202-9
- (5) KOTLER, Philip: *Marketing Management – analýza, plánování, realizace a kontrola*. Děčín: Victoria Publishing, a.s., 7. vydání, 1. v českém jazyce, 1992. ISBN: 80-85605-08-2
- (6) KOZEL, Roman: *Moderní marketingový výzkum*. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0966-X
- (7) KUNEŠOVÁ Eva, FARKOVÁ Blanka: *Technika zahraničních zájezdů*. Praha: Idea Servis, 2. upravené a rozšířené vydání, 2004. ISBN: 80-85970-44-9
- (8) *Nejkrásnější potápěčská místa na světě*. Praha: SVOJTKA & Co, 1999. Přeloženo z anglického originálu *Top dive sites of the world*, 1997. ISBN 80-7237-101-0

- (9) NORTON Trevor: *Hvězdy pod mořem*. Praha: BB/art s.r.o., 2004. Přeloženo z anglického originálu *Stars Beneath the Sea*, 1994. První vydání v českém jazyce. ISBN: 80-7341-154-7
- (10) OYHENART, Jean-Michel, MIOULANE Patrick: *Potápění vášně a profese*. Praha: Euromedia Group k.s., 2004. ISBN 80-242-1168-8
- (11) PETRŮ, Zdenka: *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 1. vydání, 1999. ISBN 80-85970-29-5
- (12) PŘIBYLOVÁ, Marie. *Marketingový výzkum v praxi*. Praha: Grada Publishing, 1. vydání, 1996. ISBN 80-7169-299-9
- (13) *Vraky atraktivní místa k potápění*. Praha: REBO Productions cz spol s.r.o., přeloženo z anglického originálu *Wrecks*, 2. vydání, 2007. ISBN 978-80-7234-576-2
- (14) ZIMA, Martin: *Možnosti aktivní dovolené v ČR, příprava vlastního zájezdu*. Praha: Univerzita Karlova, 2006. Diplomová práce

8.2 Seznam dalších zdrojů a citací

- (15) BELEJOVÁ, Monika: *Trendy cestovního ruchu v Evropě*. [online]. [cit 2007-09-04]. URL: <<http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/etctrendy.pdf>>.
- (16) ČSÚ: *Struktura a koncept TSA*. [online]. [cit 2007-06-02]. URL: <[http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/200046D877/\\$File/921106k2.pdf](http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/200046D877/$File/921106k2.pdf)>.
- (17) ČSÚ: *Výsledky šetření o domácím a výjezdovém CR 1. – 4. čtvrtletí 2004*. [online]. [cit 2007-08-28]. URL: <http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/mezinarodni/domaci_vyjezdovy_CR2004.pdf>.

- (18) ČSÚ: *Základní tendence vývoje v 1. čtvrtletí 2007*. [online]. [cit 2007-08-28]. URL: <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/o/9203-07-za_1__ctvrtleti_2007-komentar>.
- (19) ČSÚ: *Základní tendence vývoje v 1. – 4. čtvrtletí 2006*. [online]. [cit 2007-08-28]. URL: <http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/o/9203-06-za_4__ctvrtleti_2006-komentar>.
- (20) DROBNÁ Daniela, MORÁVKOVÁ Eva: *Cestovní ruch pro střední školy a veřejnost*, Praha: Fortuna, 1. vydání, 2004, ISBN 80-7168-901-7, [cit str. 51].
- (21) FIALOVÁ, Zuzana: *Ponor do historie potápění*. [online]. [cit 2007-07-25]. URL: <http://www.rozhlas.cz/leonardo/historie/_zprava/195645>.
- (22) International Conference on Travel and Tourism Statistics: *Conference Resolutions WTO*. Madrid, July, 1991
- (23) *Komentář k novele zákona č. 159/1999 Sb.* [online]. [cit 2007-07-06]. URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001027002005>>.
- (24) Mag Consulting: *Průzkum na téma „letní dovolená našich občanů“*. [online]. [cit 2007-09-01]. URL: <<http://www.cot.cz/index.php?page=200&jazyk=1&id=6642>>.
- (25) Ministerstvo pro místní rozvoj: *Cestovní ruch*. [online]. [cit 2007-05-26]. URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001027>>.
- (26) Ministerstvo pro místní rozvoj: *Tiskové zprávy*. [online]. [cit 2007-05-26]. URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001021348000066>>.
- (27) Mountain Diving Austria: *Lokality*. [online]. [cit 2007-08-10]. URL: <<http://www.dive-x.cz/mda/schober.php?go=lokality>>.

(28) PETRŮ, Zdenka: *Základy ekonomiky cestovního ruchu*, 1. vydání, Praha: Idea Servis, 1. vydání, 1999. ISBN 80-85970-29-5, [cit str. 45].

(29) TOUFAR, Vladimír: *Podmořské vraky*. [online]. [cit 2007-08-02].

URL: <http://www.lode.cz/old-re/re/vraky/vraky_02.html>.

(30) *Zákon č. 159/1999 Sb.* [online]. [cit 2007-07-06].

URL: <<http://www.mmr.cz/index.php?show=001027002010>>.

9 SEZNAM PŘÍLOH

- (1) Tabulka delších cest dle organizace, účelu a délky cesty v 1. – 4. čtvrtletí roku 2003
- (2) Tabulka delších cest dle organizace, účelu a délky cesty v 1. – 4. čtvrtletí roku 2004
- (3) Tabulka delších cest dle organizace, účelu a délky cesty v 1. čtvrtletí roku 2007
- (4) Top 15 CK a CA v ČR podle výše tržeb za rok 2006
- (5) Top 40 CK a CA v ČR podle počtu zákazníků za rok 2006
- (6) Top 10 CK a CA v ČR podle počtu zákazníků dle výjezdového CR za rok 2006
- (7) Fotodokumentace – Rudé moře
- (8) Egypt – obecné cestovní informace
- (9) Fotodokumentace – Řeka Traun a Alpská jezera

10 PŘÍLOHY

Příloha č 1: Delší cesty dle organizace, účelu a délky cesty v 1.- 4. čtvrtletí 2003 (v tis.)

Ukazatel	Počet cest / Number of trips			Indicator
	celkem total	v tom / including		
		v ČR In CR	v zahraničí Abroad	
Počet cest celkem	10 340,2	5 883,6	4 456,6	Total number of trips
<i>v tom dle způsobu organizace cesty:</i>				<i>By the way of organizing the trip:</i>
individuální organizace celého pobytu	7 306,2	5 067,2	2 239,1	Individual organization of the whole trip
zájezd z cestovní kancelář/agenturou	2 067,5	197,6	1 869,9	Package travel (organized by TO, TA*)
pouze ubytování nebo pouze doprava u CK či CA	250,2	82,7	167,5	Only accommodation or only transport organized by TO, TA*
podniková/odborová organizace	206,1	155,3	50,8	Company/trade organization
školní/zájmové pobyty	220,2	156,3	63,9	School/amateur club stays
lázeňský pobyt	98,9	90,5	8,4	Health care stay
jiny způsob	191,0	134,1	56,9	Other
<i>v tom dle hlavního účelu cesty:</i>				<i>By main purpose of trip:</i>
rekreace a sport	6 027,6	3 041,7	2 985,9	Leisure time and sport
zdravotní pobyt	294,3	165,6	128,8	Health care stay
kulturní akce	135,8	108,8	27,0	Cultural events
poznávací cesty	780,8	215,2	565,6	Sightseeing trips
pobyt na vlastní chalě, chalupě	746,3	739,9	-	Stay on your own cottage/weekend house
návštěva příbuzných - známých	2 046,6	1 438,0	608,5	Visit of your relatives-friends
nákup	-	-	-	Shopping
sportovní akce	164,1	116,7	47,4	Sport event
ostatní	144,7	57,7	87,0	Other
<i>v tom dle délky cesty:</i>				<i>By length of the trip:</i>
4 až 7 přenocování	6 473,7	4 410,4	2 063,3	from 4 to 7
8 až 14 přenocování	3 003,9	1 082,0	1 921,9	from 8 to 14
15 - 28 přenocování	630,1	283,6	346,5	from 15 to 28
29 až 91 přenocování	232,5	107,6	124,8	from 29 to 91
92 - 365 přenocování	-	-	-	from 92 to 365

* Explanatory note: TO - tour-operator, TA - travel agency

Zdroj: ČSÚ, <[http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/9100491771/\\$File/9203q426.pdf](http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/9100491771/$File/9203q426.pdf)>. [online].

Příloha č. 2: Delší cesty dle organizace, účelu a délky cesty v 1.-4. čtvrtletí 2004 (v tis.)

Ukazatel	Počet cest / Number of trips			Indicator
	celkem <i>Total</i>	v tom / including		
		v ČR <i>In CR</i>	v zahraničí <i>Abroad</i>	
Počet cest celkem	9 583,2	5 552,3	4 030,9	Total number of trips
z toho:				<i>Of which:</i>
ve 4. čtvrtletí:	1 073,3	676,8	396,5	4 th quarter
v tom dle způsobu organizace cesty:				<i>By the way of organizing the trip:</i>
individuální organizace celého pobytu	6 901,6	4 947,0	1 954,7	Individual organization of the whole trip
zájezd s cestovní kancelář/agenturou	1 927,7	217,8	1 709,9	Package travel (organized by TO, TA*)
pouze ubytování nebo pouze doprava u CK či CA	243,9	55,6	188,3	Only accommodation or only transport organized by TO, TA*
podniková/odborová organizace	142,3	127,3	.	Company/trade organization
školní/zájmové pobyty	129,8	64,1	65,8	School/amateur club stays
lázeňský pobyt	91,1	78,3	.	Health care stay
jiný způsob	146,7	62,3	84,5	Other
v tom dle hlavního účelu cesty:				<i>By main purpose of trip:</i>
rekreace a sport	5 771,6	2 924,3	2 847,3	Leisure time and sport
zdravotní pobyt	308,9	183,3	125,5	Health care stay
poznávací cesty	490,4	141,9	348,5	Sightseeing trips
pobyt na vlastní chatě, chalupě	610,0	605,9	.	Stay on your own cottage/weekend house
návštěva příbuzných - známých	2 010,8	1 505,9	504,9	Visit of your relatives-friends
kulturní a sportovní akce	152,0	83,2	68,9	Cultural and Sport events
ostatní	239,6	107,9	131,7	Other
v tom dle délky cesty:				<i>By length of the trip:</i>
4 až 7 přenocování	6 183,3	4 047,0	2 136,4	from 4 to 7
8 až 14 přenocování	2 735,1	1 113,8	1 621,3	from 8 to 14
15 a více přenocování	664,8	391,6	273,2	15 overnight stays and more

* Explanatory note: TO - tour-operator, TA - travel agency

Zdroj: ČSÚ, <[http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/F10021D23C/\\$File/9203q424.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/F10021D23C/$File/9203q424.pdf)>. [online].

Příloha č. 3: Delší cesty dle organizace, účelu a délky cesty v 1. čtvrtletí 2007 (v tis.)

	Počet cest / Number of trips			
	celkem <i>Total</i>	v tom / including		
		v ČR <i>In CR</i>	do zahraničí <i>Abroad</i>	
Počet cest celkem	1 338,3	811,1	527,2	Total number of trips
v tom dle způsobu organizace cesty:				<i>By the way of organizing the trip:</i>
individuální organizace celého pobytu	1 004,7	718,4	286,3	<i>Individual organization of the whole trip</i>
zájezd z cestovní kanceláři/agenturou	196,4	.	175,4	<i>Package travel (organized by TO, TA*)</i>
pouze ubytování nebo pouze doprava u CK či CA	30,8	.	25,9	<i>Only accommodation or only transport organized by TO, TA*</i>
jiný způsob	106,6	67,0	39,6	<i>Other</i>
v tom dle hlavního účelu cesty:				<i>By main purpose of trip:</i>
rekreace a sport	765,9	455,7	310,1	<i>Leisure time and sport</i>
zdravotní pobyt	36,6	27,3	.	<i>Health care stay</i>
pobyt na vlastní chatě, chalupě	59,9	59,9	.	<i>Stay on your own cottage/weekend house</i>
návštěva příbuzných - známých	353,6	241,8	111,8	<i>Visit of your relatives-friends</i>
ostatní	122,4	26,3	96,0	<i>Other</i>
v tom dle délky cesty:				<i>By length of the trip (overnight stays):</i>
4 až 7 přenocování	1 051,2	694,4	356,8	<i>from 4 to 7</i>
8 až 14 přenocování	190,3	61,6	128,7	<i>from 8 to 14</i>
15 přenocování a více	96,8	55,1	41,7	<i>15 and more</i>

* Explanatory note: TO - tour-operator, TA - travel agency

Zdroj: ČSÚ, <[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050036E85E/\\$File/920307q103.pdf](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050036E85E/$File/920307q103.pdf)>. [online].

Příloha č. 4: Top 15 CK a CA v ČR podle výše tržeb za rok 2006

Pořadí	Název cestovní kanceláře	Sídlo	Výše tržeb (v Kč)
1	Čedok a.s.	Praha	3 009 000 000
2	EXIM TOURS a.s.	Praha	2 976 808 432
3	FIRO-tour a.s.	Praha	1 507 000 000
4	ALEXANDRIA, spol. s r.o.	Praha	935 300 000
5	ESO travel s.r.o.	Praha	481 000 000
6	CANARIA TRAVEL, spol. s r.o.	Praha	339 310 000
7	VÍTKOVICE TOURS s.r.o.	Ostrava	246 240 000
8	KOMPAS Praha, spol. s r. o.	Praha	245 000 000
9	SIAM TRAVEL INTERNATIONAL	Praha	235 000 000
10	VENUS TRADE AND TOURS, spol. s r. o.	Praha	209 371 000

Pořadí	Název cestovní agentury	Sídlo	Výše tržeb (v Kč)
1	ASIANA, spol. s r.o.	Praha	1 038 000 000
2	INVIA.CZ, s.r.o.	Praha	870 000 000
3	EuroAgentur Hotels & Travel	Praha	603 000 000
4	Jerome Travel, s.r.o.	Praha	245 000 000
5	Zájezdy.cz, spol. s r.o.	Třebíč	220 000 000

Zdroj: <<http://www.magconsulting.cz/articleattachment.aspx?AttachmentID=814>>. [online].

Příloha č. 5: Top 40 CK a CA v ČR podle počtu zákazníků za rok 2006

Pořadí	Název cestovní kanceláře	Sídlo	Počet zákazníků
1	Čedok a.s.	Praha	406 000
2	EXIM TOURS a.s.	Praha	238 000
3	FIRO-tour a.s.	Praha	145 000
4	SUNNY DAYS, s.r.o.	Praha	114 000
5 - 6	Blue Style s.r.o.	Praha	92 000
5 - 6	CK Nev-Dama a.s.	Praha	92 000
7	ALEXANDRIA, spol. s r.o.	Praha	79 400
8	KOMPAS Praha, spol. s r. o.	Praha	77 000
9	B & K TOUR, s. r. o.	Hradec Králové	60 185
10	ATIS a.s.	Bruntál	58 550
11	INGTOURS cestovní kancelář spol. s r.o.	Vrchlabí	54 915
12	CK RÉGIO	Kyjov	37 804
13	VÍTKOVICE TOURS s.r.o.	Ostrava	34 712
14	CANARIA TRAVEL, spol. s r.o.	Praha	32 000
15	FBSK 1907 (CK I'm travelling)	Praha	27 000
16	ESO travel s.r.o.	Praha	22 800
17	CK TIPATOUR	Třebíč	22 700
18	ANCORA	Šumperk	15 700
19	GREECE TOURS PRAGUE, spol. s r.o.	Beroun	15 000
20	Bena Tour s.r.o.	Praha	14 757
21	VENUS TRADE AND TOURS, spol. s r. o.	Praha	14 000
22	Jiří Kalousek - cestovní kancelář	Ústí nad Orlicí	10 850
23	Ing. Josef Kramoliš - JOKRATOUR	Rožnov p. Radhoštěm	10 560
24	Milan Lejčko - MILE	Praha	10 300
25	AXIA - Ing. Jitka Loučková	Mělník	10 000
26	MAXIN PRAGUE s.r.o.	Praha	8 235
27	SIAM TRAVEL INTERNATIONAL	Praha	7 400
28	GOLDEN CITY TOUR s.r.o.	Praha	7 195
29	Geops - cestovní kancelář, s.r.o.	Praha	6 000
30	CK JUHASZ a.s.	Orlová	5 500

Pořadí	Název cestovní agentury	Sídlo	Počet zákazníků
1	EuroAgentur Hotels & Travel	Praha	354 000
2	ASIANA, spol. s r.o.	Praha	164 400
3	Jerome Travel, s.r.o.	Praha	130 000
4	INVIA.CZ, s.r.o.	Praha	72 500
5	UBYTOVANI.CZ	Jihlava	61 400
6	Kuoni Travel, s.r.o.	Praha	56 000
7	INCOCZECH TRAVEL PRAGUE, s.r.o.	Praha	46 000
8	TOURTREND s.r.o.	Kroměříž	44 600
9	Gray line - Bohemia Travel Service	Praha	40 000
10	Zájezdy.cz, spol. s r.o.	Třebíč	20 800

Zdroj: <<http://www.magconsulting.cz/articleattachment.aspx?AttachmentID=815>>. [online].

Příloha č. 6: Top 10 CK a CA v ČR podle počtu zákazníků dle výjezdového CR v roce 2006

Počet zákazníků	Název cestovní kanceláře	Pořadí	Název cestovní agentury	Počet zákazníků
238 000	EXIM TOURS a.s.	1	ASIANA, spol. s r.o.	118 000
218 000	Čedok a.s.	2	INVIA.CZ, s.r.o.	72 500
140 000	FIRO-tour a.s.	3	Zájezdy.cz, spol. s r.o.	19 000
114 000	SUNNY DAYS s.r.o.	4	UBYTOVANI.CZ	3 400
92 000	Blue Style / CK Nev-Dama a.s.	5	Ing. Josef Kramoliš - JOKRATOUR	2 950

Zdroj: <<http://www.magconsulting.cz/articleattachment.aspx?AttachmentID=815>>. [online].

Příloha č. 7: Fotodokumentace - Rudé moře

Zdroj: <http://commons.wikimedia.org/wiki/Red_Sea>. [online].

Zdroj <http://commons.wikimedia.org/wiki/Red_Sea>. [online].

Příloha č. 8: Egypt - obecné cestovní informace

Egyptská arabská republika

Cestovní doklady: k návštěvě Egypta je nutný cestovní pas, platnost musí být minimálně 6 měsíců po návratu.

Víza: existuje vízová povinnost. Turistům, kteří přiletí do Hurghady nebo Sharm el Sheikhu je udělováno vízum přímo na letišti bez jakýchkoli problémů za 15 USD. Pro léty do Káhiry je lépe si vyřídit vízum předem v Praze, výjimečně je možné vyřídit vízum na letišti v Káhiře - obvykle s velkými problémy. Velvyslanectví Egyptské arabské republiky v Praze uděluje víza občanům ČR i bez pozvání či potvrzení cestovní kanceláře. Pobytová víza se vydávají maximálně na 30 dní, lze je v Egyptě prodloužit, případně vícenásobná víza, která platí pro více vstupů v průběhu 3 měsíců.

Celní předpisy: od cla jsou osvobozeny věci osobní potřeby, jedna videokamera (nutno ji při příjezdu přihlásit a při odjezdu znovu odhlásit). Dále 200 ks cigaret, 25 cigár a 1 litr alkoholu. Do Egypta je zakázán dovoz potravin, alkoholických nápojů, pornografie, zbraní a drog. Je zakázán vývoz starožitností a zlata v nezpracované podobě.

Peníze: měnovou jednotkou v Egyptě je egyptská libra (LE), která se dělí na 100 piastrů (PT). 1,-EUR = cca 7,-LE, 1,-LE = cca 5,- Kč. Doporučuje se vzít si sebou dostatek peněz v hotovosti v EUR nebo USD. Egypta je možné dovážet a vyvážet jakoukoli volně směnitelnou měnu v neomezeném množství, ale dovést nebo vyvézt můžete maximálně 1000,-LE. České koruny není možno v Egyptě směnit.

Spropitné: v Egyptě je spropitné, tzv. bakšiš nebo tips, součástí příjmů řidičů, hotelového personálu apod. a je běžným zvykem jim bakšiš dávat a jejich zaměstnavatel s tím dokonce počítá. Obvykle průvodce zájezdu vybírá od účastníků menší částku, ze které bude spropitné hradit za celou skupinu.

Zdravotnictví: zdravotnický systém se opírá o síť státních a soukromých nemocnic. Podle úmluvy o spolupráci v oblasti zdravotnictví, publikované ve Sbírce zákonů vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 9/1965 Sb., se ve státních nemocnicích poskytuje léčebná péče při náhlém onemocnění bezplatně. V soukromých nemocnicích je poskytována zdravotní péče za úplat. Cena za lůžko v soukromé nemocnici může činit až 1000 USD denně. V Egyptě neexistuje systém zdravotního pojištění pro cizince. Je nezbytné se pojistit v ČR: pojištění léčebných výloh a případně i speciální pojištění pro případ potápěčské nehody DAN.

Očkování: povinné očkování není nutné, doporučuje se však očkování proti hepatitidě (žloutence) hlavně typu A a břišnímu tyfu.

Hygiena: během pobytu Egyptě, tak jako ve všech zemích teplejšího pásma, je nutné dodržovat zvýšenou hygienu, vzhledem k většímu riziku nákazy, zejména průjmovitým onemocněním, spojeným často se zvracením. Z dalších rizik lze uvést břišní tyf, hepatitidu A, parazitární nemoci atd.

Specifika: Egypťané jsou velmi citliví na některé projevy evropského chování, které urážejí jejich náboženské cítění. V této souvislosti je nezbytné upozornit na vhodné oblékání, zejména dívek, které by mělo být oproštěno od krátkých kalhot, dámských šatů bez ramínek, hlubokých výstřihů apod. Dále se připomíná nevhodnost pít alkoholických nápojů na veřejnosti a některých v Evropě běžných společenských projevů, jako vodění žen za ruku, polibky na veřejnosti atd.

Bezpečnostní situace: z bezpečnostního hlediska je Egypt do určité míry problematickou zemí. V celém Egyptě jsou vojenské hlídky na cestách, kontrolují pohyb osob a vozidel. Důrazně se upozorňuje na naprostou nevhodnost návštěv středního Egypta, zejména gubernorátů Minia, Malawí, Sohag, Asjút a Kena (údolí Nilu od Káhiry k Luxoru), kde hrozí nebezpečí

teroristických akcí. Do těchto potenciálně nebezpečných oblastí policie nepouští turisty anebo povolují průjezd pouze s ozbrojenou eskortou (přejezd z Hurgády do Luxoru nebo pobřeží mezi Suezem a Hurgadou). Na Sinaji je však klid a pohyb zde není nikde omezen. V Dahabu se všichni chovají k turistům neformálně a přátelsky.

Drogy: držení, výroba, vývoz a dovoz drog, doprava, pěstování drog nebo rostlin, z nichž se drogy vyrábějí, obchod s drogou a jeho organizování se postihuje trestem smrti a pokutou ve výši od 100.000 EGP do 500.000 EGP. K trestu smrti nebo trestu doživotí s těžkou prací a pokutě od 100.000 do 500.000 EGP mohou být odsouzeny osoby, které za úplatu zajišťují pro jiné místo, kde mohou být užívány drogy, nebo dávají jiným drogy k prodeji. Trestem doživotí s těžkou prací a pokutou mohou být postiženy osoby, které bezúplatně provozují místo sloužící k užívání drog či bezúplatně drogy nabízejí. Trestní postih za uvedené trestné činy, ale i za jiné trestné činy spojené s omamnými nebo psychotropními látkami, je velmi přísný. Důrazně se proto varuje před jakýmkoli kontaktem s omamnými nebo psychotropními látkami v Egyptě.

Zdroj: <<http://www.ckplaneta.cz/egypt/infoeg.html>>. [online].

Příloha č. 9: Fotodokumentace – řeka Traun a Alpská jezera

Zdroj <http://commons.wikimedia.org/wiki/Image:Grundlsee_1.jpg>. [online].

Zdroj <http://commons.wikimedia.org/wiki/Image:Grundlsee_1.jpg>. [online].